

Delavska enotnost

Poština plačana v gotovini.

GLASILO GLAVNEGA ODBORA ENOTNIH SINDIKATOV SLOVENIJE

Leto IV. Štev. 41.

Ljubljana, 8. oktobra 1948.

Mesečna naročnina 12 din. Izvod 3 din

RESOLUCIJA SKUPNE SEJE ZVEZNEGA SVETA IN SVETA NARODOV LJUDSKE SKUPŠČINE FLRJ

Na šestem zasedanju Ljudske skupščine FLRJ je predlagal ljudski poslanec Petar Stambolić s še 59 poslanci resolucijo, v kateri je izražen odnos vseh ljudskih poslancev Ljudske skupščine FLRJ do klevetniške kampanje nekaterih predstavnikov demokratičnih držav proti naši Partiji in njenemu vodstvu. Resolucija je bila z navdušenim odobravanjem sprejeta in se v celoti glasi:

Glede na to, da so pričeli v zadnjih treh mesecih po tisku in radiu držav ljudske demokracije ter po sovjetskem tisku in radiu, torej po vsem propagandnem aparatu prijateljskih in zavezniških držav proti vladi FLRJ in vsej naši državi ne-nehno ter brezobzirno, nebrzdano kampanjo, s katero odkrito pozivajo državljane Jugoslavije k izdajstvu domovine, kar pomeni samo po sebi neverjeten pojav v odnosih med prijateljskimi državami;

glede na to, da temelji vsa ta kampanja na popolnoma samovoljni in neresnični oceni celotne notranje in zunanje politike Jugoslavije, o-ocni, ki niti v celoti niti v podrobnostih ne ustreza dejstvom;

glede na to, da se poslužujejo v tej kampanji velikih laži in klevet ter surovih žalitev, in sicer na način, kakršen je bil dozdaj neznan, ne samo med državami, ki so medsebojno povezane s pogodbi o zvezi, prijateljstvu in medsebojnem sodelovanju, ampak celo med državami, ki imajo običajne odnose, ali pa so celo daleč od prijateljskih odnosov;

glede na to, da dajejo v omenjenih prijateljskih državah zatočišče nekaterim zabljenim in prisubljanim izdajalcem ter dezertarjem, pobe-eglim iz Jugoslavije, katerim omogo-čajo, da širijo od tam po tisku in radiu izdajalsko in sovražno propa-gando proti svoji domovini, proti svoji vladi in svoji armadi;

glede na to, da se pridružujejo taki propagandi in istih prijateljskih in zavezniških državah tudi številna dejanja, s katerimi se rušijo sama načela in duh pogodb o zvezi, prijateljstvu in medsebojni pomoči z našo državo ter druga za drugo trgajo vezi prijateljstva in sodelovanja, ki so bile utrjene na podlagi pravilnega pojmovanja skupnosti interesov naše države in vseh navedenih držav;

glede na to, da ta propaganda proti naši državi in njenemu vodstvu trdovratno noče upoštevati ne samo dejstev, ampak tudi ne dejanskega razpoloženja, ki so ga v teh treh me-secih popolnoma jasno in nedvoumno pokazale milijonske množice našega delovnega ljudstva, ki stoji re-omajno in zvesto ob svojem držav-nem vodstvu v trdni enotnosti, ki se pod vplivom te propagande ne le ni okrnila, ampak se je nasprotno samo še utrdila, o čemer so dali poleg ljud-stva v domovini sijajne zglede tudi mnogi naši državljani in vojak, ki so bili v prijateljskih in zavezniških državah pod hudim pritiskom, ki je imel za cilj, da bi jih pridobili za sovražno stališče proti njihovi do-movini —

smatra Ljudska skupščina FLRJ za svojo dolžnost, da poda kot izraz tega enotnega razpoloženja, mišljenja in volje celotnega delovnega ljudstva mest in vasi ter vseh narodov Jugo-slavije, sigurna, da to razpoloženje, mišljenje in voljo neposredno pozna in pravilno razlaga, kot najvišje pred-stavniško telo narodov Jugoslavije tako pred svojimi, kakor tudi pred vsemi prijateljskimi in zavezniškimi narodi in pred vso svetovno demo-kra-atično javnostjo naslednjo

izjavo:

1. Vse delovno ljudstvo in vsi narodi Jugoslavije so danes prav tako neomajni s tovaršem Titom in svojim državnim vodstvom, vodstvom Komunistične partije Jugoslavije in Ljudske fronte, kakor so bili z istim

vodstvom tudi v letih narodnoosvo-bodilne vojne, ko so se ne glede na velikanske žrtve borili proti fašističnim okupatorjem in njihovim do-mačim pomagačem, rušili v ljudski socialistični revoluciji oblast izdajal-ske buržoazije in postavljali temelje oblasti delovnega ljudstva na čelu z delavskim razredom, s čimer so od-vzeli prejšnjemu vladajočemu kapi-talističnemu razredu njegovo gospo-darsko podlago, izvedli hitro obnovo in pričeli uspešno graditi socializem v svoji državi.

2. Vse delovno ljudstvo in vsi narodi Jugoslavije so danes prav ta-ko neomajni v fronti demokratičnih, protifašističnih in protiimperialistič-nih sil, kakor so stali med vojno neomajno in se borili ob strani na-rodov Sovjetske zveze in vseh na-rodov, ki so se borili proti fašistič-nim osvajačem pod istim vodstvom, ki jih danes vodi v graditvi socia-lizma in razvijanju bratskih odnosov s Sovjetsko zvezo ter državami ljud-ske demokracije. Nihče ne more na-rodov Jugoslavije in njihovega vod-stva prisiliti, da bi zapustili demokra-tični tabor, če tega nočejo, in zato je vsako govoričenje o samoizolaciji Ju-goslavije neobjektivno, in more po-meniti samo poskus izoliranja Jugo-slavije.

3. V globokem prepričanju, da se Federativna ljudska republika Jugo-slavija ni v ničemer pregrešila proti globokemu in tesnemu prijateljstvu s Sovjetsko zvezo in državami ljud-ske demokracije in da ji življenjski interesi njenih narodov sami nala-gajo, da ostane še nadalje neomajno zvesta narodom teh držav ter svojim prijateljskim in zavezniškim obvez-nostim do njihovih držav, v globo-kem prepričanju, da je bilo in da ostaja prav tako razvijanje prijateljskih in zavezniških odnosov ter tesno sodelovanje na političnem, gospodarskem, družbenem in kulturnem po-dročju tudi v bodoče podlaga vse zu-nanje politike zvezne vlade z njenim predsednikom maršalom Titom na čelu, izraža Ljudska skupščina FLRJ vladi svoje polno priznanje in za-upanje ter odobrava njene dosedanje proteste proti vrsti dejanj vodilnih krogov nekaterih držav ljudske de-mokracije, dejanj, ki ne pričajo o prijateljskih čustvih teh krogov do FLRJ in njenih narodov.

4. Glede na tako stanje dejstev, ki ga ni mogoče ovreči niti popačiti z nikakršnimi lažmi, izraža Ljudska skupščina svoje globoko razočaranje, protest in ogorčenje proti neizzvanj in neupravičeni klevetniški kampa-nji, ki jo že tri mesece vodijo z ved-no večjo vztrajnostjo in srditostjo proti naši državi in njenemu vodstvu v veliko škodo ne samo Jugoslavije, temveč tudi vse svetovne demokra-tične protiimperialistične fronte, a edino v korist sovražnikov demokra-cije in socializma.

5. Ljudska skupščina FLRJ odklanja kot popolnoma nepravilno in neresnično dozdnevno odvajanje in razlikovanje vodstva Komunistične partije Jugoslavije od vlade FLRJ ter prikazovanje vse kampanje kot partijsko kritiko dozdavnih napak vodstva Komunistične partije, katero trditve demantirajo tudi vsi doku-menti, objavljeni proti vodstvu Ko-munistične partije Jugoslavije, ki iz-rečno in povsem neutemeljeno ter krivično napadajo notranjo in zuna-njo politiko naše vlade. Ljudska skupščina prav tako vrača kot po-

Odgovor predsednika Gospodarskega sveta B. Kidriča na vprašanja ljudskih poslancev

Kakšen je sedaj položaj pri uresničevanju celokupnega petletnega plana

Tovariši ljudski poslanci!

Na vseh pet postavljenih vprašanj bom odgovoril v istem govoru, kajti ona se-stavljajo brez dvoma neko bolj ali manj zaokroženo celoto.

Dovolite mi, da začnem z odgovorom na vprašanje, kakšen je sedaj položaj pri uresničevanju celotnega petletnega plana?

V celoti vzeto smo dosegli v industrijski in rudarski proizvodnji leta 1948. 70,5 odst. kapacitete, ki je določena po petletnem planu za konec leta 1951.

Po orientacijskem planu, ki ga je iz-delala na podlagi navodil našega politič-nega in državnega vodstva zvezna plan-ska komisija za rudarsko in industrijsko proizvodnjo 1949. leta in ki še ni popol-noma končan, pa tudi še ne sprejet od odločujočih čimteljev, lahko dosežemo v prihodnjem letu v rudarski in industrijski proizvodnji najmanj 88,9 odst. zmogljivo-sti, določene po petletnem planu za ko-nec leta 1951.

Ker še izdelujemo plan nekatere po-polnoma nove proizvodnje, zlasti v težki industriji, se dejansko giblje končni plan za leto 1949. okrog 91 do 93 odst. zmog-ljivosti, določene po petletnem planu za konec leta 1951.

To izraža, tovariši, brez dvoma ne-omajno gospodarsko silo naše države in samo po sebi neusmiljeno demantira vse tiste ki škodljivo govorijo in navidez-preroško napovedujejo, da smo že v za-gati, odnosno da bomo nujno prišli v za-gato pri uresničevanju Titovega petlet-nega plana.

Odstotek naše industrijske proizvod-nje, ki sem ga omenil, dokazuje, da smo s svojimi plani na pravilni poti, da im-a dovolj stvarnih pogojev in lastne moči, da jih uresničimo in da se za nji-hovo uresničenje izplača prenašati vse začasne težave, ki so neizbežne.

Dejstvo, da bomo letos dosegli 70,5 odst. po petletnem planu določene zmog-ljivosti za konec leta 1951., prihodnje leto pa 90 odst., dokazuje, da v celoti vzeto, industrija in rudarska proizvodnja zdaleč presega linijo vzpona, ki jo je postavil petletni plan, in da torej ustvar-jamo hkrati v nekaterih panogah pogoje za skrajšanje rokov, določenih po pe-tletnem planu.

Vendar ima ta zelo pozitivna slika celote svoje negativne posameznosti. Toda takoj moram poudariti, da niso te negativne strani takšne narave, da jih ne bi mogli relativno hitro premestiti. Prav zato pa, da bi jih premagali, moramo spoznati in preiskati razloge njihovega obstoja ter pogoje za njihovo odstranitev.

Prva negativna stran je neenakomer-nost v napredovanju posameznih panog naše splošne rudarske in industrijske pro-

vsem nepravilno in z ničimer opravičeno izločanje štirih članov zvezne vlade kot nekakšen edini cilj teh na-padov, ko je splošno znano, da je vsa vlada popolnoma enotna, prav tako kakor je popolnoma enotno tudi vod-stvo Komunistične partije Jugosla-vije ter vodstvo Ljudske fronte Ju-goslavije in kakor je popolna enot-nost med temi vodstvi in milijonski-mi množicami članov KP in Ljudske fronte.

6. Na podlagi vsega tega izraža Ljudska skupščina FLRJ svoje pre-pričanje, da taka zabloda ne bo mo-gla vzdržati nepodkupljive kritike stvarnega življenja in zgodovine, ki bo morala strogo obsoditi take na-stope proti Federativni ljudski re-publiki Jugoslaviji, in to tembolj, ker je to nenaravno stanje mogoče od-straniti z dobro voljo kot edinim za to potrebnim pogojem.

7. Ljudska skupščina Jugoslavije poziva vse delovno ljudstvo mest in vasi ter vse narode Jugoslavije, da še nadalje, kakor doslej, neomajno podpirajo državno vodstvo, ki jih pri graditvi države na socialistični pod-lagi vodi z zanesljivo roko v svetlo bodočnost. Neumorno vztrajno delo pri izvajanju petletnega plana, pri katerem sodelujejo milijonske mno-žice našega delovnega ljudstva z iz-rednim navdušenjem in samozataje-vanjem, je osnovno poročstvo za od-stranjevanje vseh težav, pa tudi ti-stih, ki so nastale iz kampanje, ki jo v prijateljskih državah krivično vo-dijo proti naši državi.

Sindikalne organizacije se morajo dnevno boriti za pravilen sistem plač, za pravilno nagrajevanje, za uresničevanje vseh pravic, ki gredo delavcem v državi delovnega ljudstva; boriti se morajo proti birokratič-nemu potvarjanju in zanemarjanju teh pravic. Skrb za delavca in njegovo družino, ko dela, ko počiva, ko je bolan, skrb za njegovo stanovanje, za njegove življenjske pogoje — to je vsakodnevna naloga sindikalnih organizacij.

Naloge sindikatov na V. kongresu KPJ

izvodnje. Ta neenakomernost bi se mogla spremeniti v nevarnejšo disproporcional-nost, če je ne bi pravočasno odstranili.

Tovariši ljudski poslanci! Pri tem po-udarjam, da ni v naši industrijski proiz-vodnji nobene panoge, ki ne bi napredo-vala. Napredujejo vse. Vendar pa ni in-deks tempa naraščanja pri vseh enak. Nekatere napredujejo hitreje, kakor je to določeno po petletnem planu, druge se v glavnem drže tempa naraščanja, do-ločenega po petletnem planu, štiri pa za-ostajajo za tempom naraščanja, ki je do-ločen po petletnem planu.

Panoge, ki hitro napredujejo, so: pro-izvodnja in predelava premoga, čeprav imajo trenutno velike težave pri izpoln-jevanju letnega plana, črna metalurgija in metalurgija barvanih kovin, dalje in-dustrija kovin in predelave kovin, lesna industrija, ki je presegla petletni plan, industrija celuloze in papirja, industrija usnja in obutve in končno industrija to-baka ter filmska industrija.

Po petletnem planu določenega tempa naraščanja se v glavnem drži: proizvo-dnja električne energije, kemična indus-trija, industrija gradbenega materiala, tek-stilna industrija in živilska industrija.

Za tempom petletnega plana zaosta-jajo: proizvodnja in predelava nafte, elektro-industrija, industrija gume in pro-izvodnja ter predelava nekovin.

Zaostajanje proizvodnje in predelave nafte je predvsem posledica dejstva, da imamo pri dobavih kakor tudi pri naba-vah naprav v inozemstvu velike in če-stokrat nerazumljive težave. Toda danes morem na tem mestu izjaviti glede nafte tri stvari: Prvič, da je naša težka indus-trija sprejela v plan za leto 1949. izde-lavo tolikšnega števila vrtnalnih garnitur, da nam ne bo treba leta 1950. uvoziti niti kapljice nafte. Drugič, da so naši strokovnjaki končali idejno konstrukcijo naprave za hidravlično vrtnanje, ki v znatnem obsegu zmanjšuje potrebo po brezvladnih cevih. Mislim, da nisem pre-vlekljiv optimist, če rečem, da so pogoji za začetek funkcioniranja teh naprav že v prihodnjem letu.

Pri nas imamo velikanske plasti bitu-minoznih škrljajevcev, katerih predelava dovoljuje med drugim tudi proizvodnjo letalskega bencina. Naši plani in njihovi izvrševalci bodo poskrbeli, da ga bomo v določenih količinah pridobivali že leta 1949.

Glede zaostajanja elektro-industrije se je pokazalo, da velikega dela kapacitet še vedno ne izkoriščamo, zlasti v velikih tovarnah, ki so sicer dosegle velike uspehe pri graditvi najmodernejših in velikih elektro-strojnih naprav, kakor so to na primer generatorji, med njimi ge-nerator za Mariborski otok. Osnutek pla-na za leto 1949. določa polno izkorišča-nje teh kapacitet, hkrati pa tudi njihovo nadaljnjo razširitev. V industriji gume bodo morale tako direktije kakor tudi ministrstvo za lahko industrijo, zvezna uprava za pospeševanje proizvodnje in zvezna planska komisija rešiti celo vrsto problemov. Vendar so pogoji, da bomo v letu prihodnjega leta te probleme z vztrajnim delom uspešno rešili. Razen tega moramo tukaj navesti, da bodo za-čele prihodnje leto obratovati velike na-prave za proizvodnjo plastičnih mas, ki nam bodo v precejšnjem obsegu olajšale položaj glede gume.

Vzrok, da je zaostala industrija in predelava nekovin, je v tem, da letos nismo izkoristili v zadostnem obsegu na-ravnih bogastev glede azbestnih vlaken v Jugoslaviji. Vendar bomo naravna bo-gastva azbestnih vlaken v Jugoslaviji v teku prihodnjega leta že toliko izkori-stili, da ne bomo azbesta nič več uva-žali, ampak da ga bomo mogli tudi iz-važati. S tem bomo naravno odstranili tudi zaostajanje v industriji in predelavi nekovin.

Odkod torej ta neenakomernost med posameznimi panogami naše industrijske in rudarske proizvodnje, glede katere sem dejal, da bi se mogla razviti v ne-varnejšo disproporcijo, če je ne bi pravočasno odstranili?

V prvi vrsti je posledica in dediščina polkolonialnega stanja stare Jugoslavije, kar smo že večkrat poudarili. Med dru-gim je bil razvoj industrije v stari Jugo-slaviji skrajno anarhičen tudi zato, ker so inozemski finančni močitelji zavestno povzročali disproporcionalnost v domači proizvodnji, da bi lažje izkoriščali naša naravna bogastva, ropali našo državo in jugoslovansko gospodarstvo izrabljali kot svojo neizčrpno molzno kravo.

Naravno je, da ne moremo posledic takšnega stanja, ki je trajalo desetletja, premagati čez noč.

Ona je nadalje rezultat nekaterih tež-av, ki smo jih imeli z roki, kakor tudi s količinami pri nabavi strojev iz ino-zemstva. Čeprav se politični vzroki teh težav letos niso zmanjšali, ampak še po-

večali, pa je pomen teh težav tako rekoč od meseca do meseca po svoji objektivni težini manjši, kajti naša industrija se vedno bolj naslanja na lastne sile in na odkrivanje ter izkoriščanje novih rezerv.

Končno moramo poudariti tudi sub-jektivni vzrok neenakomernosti v napre-dovanju posameznih panog naše indus-trije. Subjektivni vzrok je v dejstvu, da so se posamezni naši voditelji angažirali preveč in v nasprotju s planom na široki fronti, namesto da bi se angažirali pred-vsem v globino. Tako smo sicer mnogo napravili, toda včasih tudi premalo do-končali. Poudariti moramo, da smo od-slej angažiranje na široki fronti name-noma dopuščali, ker smo smatrali to kot stimulacijo za odkrivanje novih, naši znanosti in našim planom še neodkritih gospodarskih rezerv. Ni dvoma, da se je to izkazalo za uspešno. Vendar se pri-bližujemo tretjemu letu petletnega plana in moramo zaradi tega zamenjati za do-ločen čas taktiko široke fronte s taktiko fronte v globino. Leto 1949. bo torej po-tekalo v znamenju ostrega boja za ures-ničitev odločilnih in osnovnih planskih nalog, določene ostreje koncentracije v teh nalogah, postritve planske discipli-ne in v znamenju ukrepov proti izgub-ljanju na široki fronti. S takšno taktiko bomo mogli v leto 1949. bistveno odstraniti pojave neenakomernosti med posa-meznimi panogami, preprečiti nevarnost disproporcionalnosti in ustvariti pogoje za nov prehod na široko fronto v leto 1950. in 1951.

Na tem mestu moram poudariti, da tempo splošnih investicij, ki obsega-jo, kakor je znano, investicije za kapitalno izgradnjo in investicije za družbeni stan-dard, še vedno zelo zaostaja za tempom ustvarjanja proizvodnih kapacitet, dolo-čenih po petletnem planu.

Leta 1947. smo izvršili 12,5 odst. vseh investicij celotnega petletnega plana. Le-tos bomo dosegli od vseh investicij ce-lotnega petletnega plana najmanj 33 odstokov.

Porast od leta 1947. do 1948. znaša torej 20 odst. Porast od 1948 do 1949 bo znašal okrog 30 odst., kar na eni strani dokazuje, da je sicer linija izpolnjevanja splošnih investicij trenutno nad plansko določeno linijo, toda da sta dve tretjini dela še pred nami in da bo ob koncu leta 1949. pred nami še okrog 40 odst. dela glede splošnih investicij.

Odkod ta razlika med izpolnitvijo 90 odst. kapacitete industrijske proizvo-dnje in 60 odst. splošnih investicij?

Ta razlika izvira iz tega: Z dviganjem proizvodnosti dela, od-krivanjem rezerv in racionalizacijami hi-treje večamo kapacitete kakor bi to sle-dilo samo iz izpolnjevanja investicijskega plana glede kapitalne izgradnje. To je vsekakor pozitivna stran, ki nam odkriva mnoge nepredvidene možnosti, kajti na eni strani lahko prihranimo po planu do-ločene investicijske vsote in dosežemo z manjšimi izdatki po planu določene ka-pacitete, na drugi strani pa razširimo po planu določene kapacitete.

Nadaljnji vzrok tega pojava je dejstvo, da kapitalna izgradnja kmetijstva še mno-go zaostaja za kapitalno izgradnjo indus-trije. Leta 1947. smo v kmetijstvu do-segli šele 88 odst. prvotne proizvodnje in 60,5 odst. kapacitete, določene po pe-tletnem planu. Leta 1948. bomo dosegli 103,5 odst. v primerjavi s prvotno pro-izvodnjo in 71 odst. v primerjavi s ka-pacitetami, ki so določene po petletnem planu. Indeks tempa porasta od leta 1947. do 1948. znaša torej 117. Leta 1949. bomo mogli doseči v kmetijstvu, če ne bi ničesar investirali za melioracije in pridobitev novih zemljišč itd. itd., kar v zgoraj omenjenem odstotku splošnih in-vesticij nismo upoštevali, 113 odst. na-sproti letu 1939. ali nekaj nad 77 odst. po petletnem planu določenih kapacitet. Tempo porasta bi bil v tem primeru 109 in bi se zmanjšal nasproti porastu od leta 1947. do 1948. Iz tega nujno sledi, da mo-ramo vložiti velike investicije v osnovno kapitalno izgradnjo našega kmetijstva že prihodnje, t. j. 1949. leto. Po direktni tovarša Tita obravnava sedaj zvezna planska komisija tri velike in pomembne planske probleme. Prvi problem je po-speševanje dela v letu 1949. na prekopu Donava—Tisa—Donava, drugi problem je osušitev Lonjskega polja, ki nam samo more dati v proizvodnjo žita več pše-nice kakor ves obvezni odkup v LR Hr-vatski. Tretji problem je osušitev Ska-derskega jezera, s čimer bi mogli do-seči, da bi pridelovala republika Črna gora najfinše vrste bombaža. Tovariši ljudski poslanci, to so veliki in težki pro-blemi, in danes še ne morem sporočiti vseh podrobnosti. Na vsak način bo naše gospodarstvo znalo začeti z vsemi razpo-ložljivimi silami uresničevati navodila, ki nam jih je dal v tem pogledu tov. Tito. Zdej bi rad samo še poudaril, da je iz-polnitev teh nalog preskok v kapacitetah našega kmetijstva, tako glede žit kakor tudi glede industrijskih rastlin.

Nadaljevanje na 2. strani.

Odgovor predsednika Gospodarskega sveta

Nadaljevanje s 1. strani.

Tretji vzrok, da zaostaja tempo investicij za tempom ustvarjanja proizvodne kapacitete, je v tem, da smo prvi dve leti forsirali kapitalno izgradnjo pred izgradnjo družbenega standarda. Vendar nam vedno večje naraščanje števila industrijskega delavstva in vedno večje število mestnega prebivalstva kategorično nalaga, da je treba prihodnje leto posvetiti največjo pozornost graditvi stanovanj.

Zato se bomo morali v planu za leto 1949, predvsem koncentrirati na rešitev teh dveh osnovnih nalog: Na eni strani

— zgraditev odločilnih industrijskih in kmetijskih objektov petletnega plana in forsiranje, da bo ta graditev v čim večjem obsegu dokončana, da ne bodo ostali objekti po planskem roku nedograjeni, torej globinska fronta — ne pa izgubljanje sil na široki fronti, in na drugi strani — posvečanje maksimalne pozornosti čim hitrejši zgraditvi delavskih stanovanj in reševanju stanovanjskega vprašanja v splošnem. Vsa druga investicijska vprašanja bodo morala biti v prihodnjem letu popolnoma podrejena tem bistvenim in osnovnim vprašanjem.

O perspektivah preskrbe v letu 1949

Tovariši ljudski poslanci, mi odkrito priznamo, da smo letos imeli in še imamo težave glede preskrbe. Da bomo to težavo pravilno razumeli, pravilno presodili in hkrati našli pot za njihovo uspešno odstranitev, se moramo najprej vprašati po njihovih vzrokih.

Ze večkrat smo poudarili, da je eden glavnih vzrokov ta, da naše potrebe naraščajo hitreje, kakor pa raste naša proizvodnja. Kateri pa so vzroki, da naraščajo potrebe hitreje? Prvič je vzrok dejstvo, da se je delovno ljudstvo osvobodilo izkoriščanja in da zdaj vsi ljudje po pravici zahtevajo, pa tudi — vzeto v celoti — prejemajo neprimerno več, kakor jim je — vzeto v celoti — oziroma povprečno kdaj koli dajala stara kapitalistična in izkoriščevalska Jugoslavija. Drugič, potrebe naraščajo hitreje tudi zato, ker pomeni petletni plan industrijske proizvodnje, pomeni povečanje števila industrijskega delavstva in mestnega prebivalstva. To povečanje se še vedno odraža bolj v naraščanju potreb kakor v naraščanju proizvodnje. Takišna je narava začetka planskega gospodarstva. Toda končni smisel naših planov je, da se bo povečanje števila industrijskega delavstva in mestnega prebivalstva pokazalo prav v porastu proizvodnje. V ilustracijo bi vam navedel indekse, kako je število v gospodarstvu zaposlenega prebivalstva, ki samo ne razpolaga s proizvodnimi sredstvi, torej število delavcev in nameščenecv naraščalo od leta 1946. dalje.

Ce vzamemo za leto 1946. za to število indeks 100, imamo leta 1947. že 144.8 — leta 1948. do konca maja pa 164.2. Poglejmo zdaj, kako je rasel indeks tržnih presežkov žita, ki ga je odkupila država bodisi obvezno, bodisi prosto. Ce označimo indeks teh presežkov za leto 1946. — 1947. s 100, imamo leta 1947. — 1948. neznamenit porast za 100.63, torej niti za 1 odstotek. Samo po sebi je umerno, da so zaradi tega sledile težave. Za leto 1949. so perspektive že precej boljše, kakor so bile v letih 1947 in 1948. Ze doslej, čeprav odkup belega žita še ni zaključen, smo dosegli 119.63 odst. odkupa v primerjavi z lanskim letom, kar pomeni, da imamo že zdaj za 20 odst. več zagotovljenega žita, a ta številka se bo še povečala.

Ce omenimo v tej zvezi izvoz, tedaj šele se nam v polni meri pokaže tisto, kar je omenil tovariš Tito, namreč, da smo bili prisiljeni izvoziti velike količine žita za stroje, ki nam bodo pomagali izpolniti petletni plan in polotisti temelje blaginje naše države. Ta izvoz se bo v letu 1949. znatno zmanjšal, oziroma bo glede belega žita povsem odpadel, razen obveznosti iz leta 1948.

Navedel bom samo nekaj števil iz polnjenja izvoza. V letu 1947. smo izvozili pšenice na Poljsko 951 vagonov, na Češkoslovaško 1947 vagonov, skupaj 2898 vagonov. V druge države pšenice leta 1947. nismo izvozili, razen pomoči, ki smo jo dali Albaniji. Leta 1948 smo izvozili na Poljsko 4892 vagonov pšenice. Izvoz pšenice se je torej od leta 1947. do leta 1948. povečal, medtem ko se odkup ni povečal. Jasno je, da se je moralo to pokazati v težavah, ki smo jih imeli v lanskem letu.

Koruze smo izvozili leta 1947. največ na Češkoslovaško, namreč 1989 vagonov, v Rumunijo smo jo izvozili 1885 vagonov, v Bolgarijo 536 vagonov, v Italijo 262 vagonov, manjše količine v druge države, skupaj 4825 vagonov. V letu 1948. se je ta izvoz, potreben za stroje za našo kapitalno graditev, povečal na 29.217 vagonov, in sicer na Češkoslovaško 5131 vagonov, v Italijo 3758 vagonov, v Holandsko 3026 vagonov, v Egipt 5959 vagonov, na Švedsko 2762 vagonov, na Poljsko 5500 vagonov, v Belgijo 1500 vagonov in ostane v manjših količinah v druge države.

Kakor sem že poudaril, v letošnjem letu ne bomo več izvažali belega žita, razen tistega, kar smo ga dolžni iz lanskega leta, to se pravi iz gospodarskega leta, ki se zaključuje z žetvijo. Iz tega kakor tudi iz povečanega odkupa sledi možnost, da smo količino belega žita v letošnjem letu zvišali na 80 odst., hkrati pa smo povečali število živilskih nakaznic in zvišali obroke.

Kar se tiče maslobo ni točno, da jih izvažamo. Čeprav bi lahko zanje dobivali stroje, naš plan ne določa njihovega izvoza. Dogajalo pa se je, da so nekateri premalo vestni elementi v našem državnem gospodarskem aparatu, predvsem v republikah, brez dovoljenja ministrstva za zunanjo trgovino, izvažali maslobo in se s tem pregrešili zoper naše predpise in zakone, kakor tudi zoper prehrano. To smo energično preprečili. Uradno smo izvozili samo 34.3 tone.

V letošnjem letu pa smo izvozili več mesa, in sicer: na Češkoslovaško 3540 ton, v Trst 289 ton, v Italijo 178 ton, v Švico 4.5 tone, na Holandsko 10 ton, v Egipt 0.3 tone, v Avstrijo 428 ton, skupaj torej 4358 ton. Izvoz mesa smo v tekočem planskem letu tudi znatno zmanjšali. Tudi v tem pogledu imamo torej perspektivo, da se bo stanje zboljšalo.

Tu bom poudaril, da nekateri republike plana predvidenega odkupa mesa še ne izpolnjujejo. Ta plan, ki ima

sicer ponekod nepravilne rezerve, takšne, da jih je treba popraviti, v celoti vzeto ni prevelik, in mora biti nujno izpolnjen, da bo zagotovljena prehrana mest in industrijskih centrov.

Da bomo vprašanje preskrbe zajeli v celoti, je važno poudariti tisto, kar sem že večkrat zgovoril, da namreč kmetijska proizvodnja v nasprotju z industrijsko proizvodnjo doslej še ni pokazala večjega tempa naraščanja. Doslej smo samo za nekaj odstotkov presežki predvideno raven, medtem ko se je število industrijskega in mestnega prebivalstva znatno povečalo.

Sprito razdrobljenosti našega poljedelstva, sprito zaostale agrotehnike, kmetijskega donosa po dosedanjem, po starem načinu ne moremo povečati. Da bomo mogli uspešno premagati sedanje težave kakor tudi težave, ki bodo glede na nagli tempo industrializacije še nastajale, se moramo lotiti vprašanja pospeševanja našega kmetijstva na nov način. Predvsem moramo po eni strani nuditi vzpodbudo in vsa pomoč prostovoljnim kmetijskim združenjem, po drugi strani pa krepiti državni socialistični sektor v kmetijstvu. Na področju kmetijstva segamo zdaj po resnih ukrepih, tako v eni kakor v drugi smeri. Po najnovejših podatkih o stanju na posestvih državnega sektorja v kmetijstvu, ki se zatejajo bolj intenzivno graditi, bo v primerjavi z letošnjim letom leta 1949. stanje takole: leta 1948. je bilo na državnih posestvih 1.7 odst. celotnega števila konj, v letu 1949. pa jih bomo imeli 2.5 odst. Goveje živine je bilo v letu 1949. na teh posestvih 0.5 odst., leta 1949. pa je bilo 4.4 odst. Ovace je zdaj 2.8 odst., leta 1949. pa bo na socialističnem sektorju 11.6 odst. celotnega števila ovace. Prašičev je bilo na državnih posestvih do odkupa 5.6 odst., medtem ko jih bo z izvršenim odkupom in predvidenim povečanim številom v l. 1949. na socialističnem sektorju 30 odst. celotnega števila. S tem številom prašičev in količinami olja, ki ga izdeluje naša industrija, bomo uspešno rešili vprašanje maslobo in ne samo redno dajali, marveč tudi povečevali obroke, če bomo dovolj budno spremljali razvoj našega državnega socialističnega kmetijskega sektorja, dosledno uveljavljali pravilno linijo, postavljeno v pogledu socialističnega razvoja našega kmetijstva, če se ne bomo uspravili in če bodo naši okrajni odbori, ministrstva za trgovino in naše politične organizacije storili vse, da se bo poslovanje pravilno razvijalo ne samo v zvezi z odkupom, marveč tudi po odkupu.

Mislím, da je vprašanje poslanca Filakovića, zakaj smo začeli odkupovati prašiče od bogatih kmetov preden so bila pripravljena pitatišča, neumestno. Vsi vemo, da je naša ljudska oblast, vzeto v celoti, kar ne izključuje posameznih malomarnosti, predhodno pripravila vse potrebno za odkup. Meni se zdi, da gre pri takšnem postavljanju več ali manj za vprašanje: »Zakaj sploh odkupujemo prašiče od bogatih kmetov?« Menim, da tu ni potrebno odgovoriti. S tem ukrepom smo spekulantom precej prekrizali računa, da bi izkoristili pomanjkanje maslobo.

Treba je tudi poudariti, da posvečamo premalo pozornosti ekonomijam v bližini mest in industrijskih centrov. Točno je, da bi bil položaj težak, da ni teh ekonomij, po drugi strani pa je tudi točno, da še daleč nismo storili vsega, kar bi lahko storili glede prehrane, če bi ekonomije bolje upravljali in če bi se vztrajneje borili za to, da bi ekonomije izpolnile postavljene naloge. Računski kažejo, da lahko z ekonomijami preskrbujemo s sadjem in sočivjem 50 odst. mestnega in industrijskega prebivalstva. Imamo že ekonomije, ki preskrbujejo svoje področje z nad 70 odst. Od nas je torej odvisno, kako bomo organizirali deo na ekonomijah in odstranili težave. Najodločnejše se moramo torej boriti za okrepitev državnega sektorja v našem kmetijstvu, da bomo tako na državnih posestvih, kakor tudi na mestnih in industrijskih ekonomijah pridelovali tisto, kar je potrebno za prehrano mestnega prebivalstva.

Po drugi strani moramo nuditi vsa pomoč kmetijskemu zadržanju, pomagati delovnemu kmetu, da bo povečal svoj pridelek in čim več prinašal na trg.

Nobenega dvoma ni, da so odigrale vezane cene doslej zelo veliko vlogo in da so kljub pomanjkljivosti in težavam dosegle uspehe. Za trgovino z vasio smo dali industrijskega blaga v vrednosti nad 12 milijard dinarjev. Ta velika vsota kaže tudi to, da si prizadevamo doseči plansko ravnotežje kupne moči med mestom in vasio kljub vsem resnim težavam. Toda kakor kaže, trenutna situacija, imamo blaga, namenjena za trgovino po vezanih cenah, v vrednosti okrog 3 milijarde dinarjev, ki leži v skladiščih, nerealiziranih bonov pa je še za 1.000.700.000 din. Ta razlika dokazuje po eni strani, da kmet v veliki meri krije svoje potrebe po določenih najpotrebnejših artiklih tako da sedaj sploh ne povprašuje po njih, po drugi strani pa da glede določenih artiklov še ni smo mogli zadovoljiti njegovih potreb. Začeli smo že izvajati energične ukrepe, da bomo v zadnjem četrtletju izdelali

SKRB SINDIKALNIH ORGANIZACIJ za dvig kadrov

Nove tovarne, novi stroji, vsestransko razvijajoča se industrija in elektrifikacija nam narekujejo, da moramo v bodoče posvetiti mnogo več pozornosti dvigu strokovnega kadra in ustvariti zadostno število strokovnjakov, ki bodo sposobni ravnavati z najmodernejšimi stroji in se posluževati najnovejših tehnik.

V razmeroma kratkem razdobju vidimo že velike uspehe, kar nam je v potrdilo, da je naš plan realen. Zdaj se postavlja tudi vprašanje, ali smo sposobni z istim tempom, sorazmerno z naglim razvojem industrije, ustvarjati zanjo tudi potrebne strokovnjake in kdo je za to poklican? Ni dvoma, možnosti in sposobnosti imamo, nedvomno pa je, da morajo tu odigrati veliko vlogo prav sindikalne organizacije, ki so poklicane, da vzgajajo svoje članstvo ne le idejno-politično, ampak tudi strokovno. Danes se našemu delavstvu nudijo ugodnosti vsestranske izobrazbe, za kar mu mora dati pobudo in pomoč prav njegova sindikalna organizacija.

Naša ljudska oblast ustanavlja nove strokovne šole, tehnike, organizira tečaje itd., kjer naj naš delavec pridobi potrebno znanje. Še več, zvezno ministrstvo za delo je dalo že 6. januarja lani navodila za organizacijo strokovnih tečajev v podjetjih, potom katerih je dana možnost vsakemu delavcu, ki dela že daljše časa pri enem in istem delu (toda ne mlajšim od 18 let), da po razmeroma kratkem tečaju napravi izpit in doseže višjo kvalifikacijo, t. j. postane polkvalificiran, kvalificiran in visoko kvalificiran delavec. Takša možnost pa se ne bo nudila več dolgo časa in zato jo je treba v polni meri izkoristiti. V zvezi s tem morajo naše sindikalne podružnice to pojasniti delavstvu in tudi nekaterim upravam podjetij, ki niso same še dovolj agilne — ker se ugotavlja, da kljub sprejetim planom, koliko ljudi naj kvalificirajo potom teh tečajev, niso še ničesar ukrenile.

Pobudo in vsa pomoč našim podružnicam pa morajo nuditi višji sindikalni forumi, ker so sindikalne organizacije moralno odgovorne nasproti ljudski oblasti in svojem članstvu, da tečajni pravilno potekajo in se končujejo, ker se moramo v polni meri zavedati, da stroj brez strokovnjaka nič ne koristi.

Sindikalni funkcionarji morajo stalno pojasnjevati delavstvu potrebo po strokovnjakih in koristih, ki jih bo imel, če doseže višjo kvalifikacijo, ker bo prejel po svoji kvalifikaciji tudi primerno plačo, ker bo z večjim znanjem skupnosti več nudil in bo lahko od nje več zahteval. Jasno je, da se mora delavcu, ki absolvirajo tečaj in napravi izpit, dodeliti delovno mesto, ki ustreza njegovi kvalifikaciji, in ga temu primerno plačevati.

Sindikalne organizacije so dolžne pomagati upravam podjetij pri izdelavi načrta za tečaje, pri nabavi potrebnega študijskega materiala, pri preskrbi in opremljenosti prostorov, da se tečaji, ko se pričnejo, nemoteno nadaljujejo. Nadalje so dolžne sindikalne organizacije stalno pojasnjevati delavcem — zlasti novincem — zakaj in čemu morajo izboljšati svojo kvalifikacijo, da na ta način sami sebi izboljšujejo položaj, pomagajo podjetju izvršiti plan, obenem pa se dviga moč države.

Predvsem morajo sindikalne organizacije skrbeti, da se začnejo tečaji ne razvode, ker nas dosedanje izkušnje učijo, da v mnogih primerih vztraja do zaključka tečaja le malo vpisanih. Jasno je, da je tako delovanje skrajno škodljivo in napačno, zato je treba s takimi pojavi brezpogojno prenehati, ker dejstva nas uče, da je odvisen uspeh ali neuspeh tudi od pravilne priprave tečajev in političnega dela sindikalnih aktivistov med delavci.

Sindikalne organizacije morajo vsestransko dvigati svoje članstvo, ki je pokazalo v borbi za plan že brezmejen heroizem, požrtvovalnost in pripravljenost dati vse od sebe za zgraditev socializma, kar nam je jasno pokazala ogromna tekmovalna razgibanost v čast V. kongresu KPJ in nam kaže danes v tekmovalnosti na čast prvemu kongresu ESJ.

zlasti tiste asortimane, po katerih kmet najbolj povprašuje in ki jih doslej ni mogel dobiti. Upam, da bomo do konca leta ta problem uspešno rešili. To bo nov korak naprej v pogledu dvigovanja življenjskega standarda našega delovnega kmeta. Tu moram omeniti, da se je kulakom in špekulantskim elementom na vasi posrečilo, da so večkrat pršli do bonov v večji količini, kar jim je to potrebno. Jasno je, da podvzema ljudska oblast, ki se že od začetka energično bori proti kapitalističnim elementom, vse ukrepe proti temu. Pri odkupu pšenice na primer smo dajali bone samo do količine 6500 kg. S tem je bil zadovoljen sleherni delovni kmet, špekulant pa smo preprečili, da bi prišli do bonov. Podobni ukrepi so bili storjeni tudi glede krompirja in fižola.

Bilo bi napačno misliti, da v prihodnjem letu ne bo težav. Boriti se moramo zlasti na organizacijskem področju. Velik del težav, ki se pojavljajo, nimajo objektivnega vzroka, marveč so posledica subjektivnih grehov, napak in nepravilnosti. Ostra moramo krizirati vse nepravilnosti in napake ter storiti vse, kar je potrebno, da se ne bodo več pojavljale. Naše delovno ljudstvo se mora seznaniti z vsemi težavami, da bo vedelo, kako se mora boriti za zagotovitev boljše bodočnosti.

Zdaj bom kratko odgovoril na vprašanje glede mlinov. Sprito težav z žitom, ki smo jih imeli lani, smo morali začeti novo gospodarsko leto z manjšimi zalogami. Naravno je torej, da so naši mlini trenutno zaposleni mnogo bolj ka-

Zapadni imperialisti rožljalo z atomsko energijo

Ob zasedanju Generalne skupščine Organizacije združenih narodov

Zapadni imperialisti se krčevito oprijemljejo atomske bombe kot najbolj učinkovitega orožja bodoče vojne — kar tudi nedvomno je. Toda tajnost atomske energije ni skrivnost s sedmimi petati, saj jo poznajo znanstveniki vsega sveta in vsako orožje je prej ali slej dobilo tudi protiorožje. Vsekakor so v Ameriki prvi izrabili rezultate dolgoletnega, napornega raziskovanja najboljših znanstvenikov vsega sveta o atomski energiji v oboroževalne namene in izdelali so prvo atomsko bombo. V Ameriki obstaja že obsežna vojna industrija atomskega orožja. Strahovita učinkovitost atomske bombe je znana. Toda strahovita učinkovitost milijonov in milijonov ljudskih množic vsega sveta je tudi znana in vse ljudske množice so obrnjene proti imperialističnim vojnoukrušiteljem in imperialisti prav dobro vedo, da se te ljudske množice lahko že čez noč oborože s še močnejšim orožjem kot je atomska bomba. Imperialisti izjavljajo, ker brez vojne ne morejo živeti. Zato je dejal Dewey — kandidat republikanske stranke za predsednika v ZDA, da so edino ZDA lastnice tajne proizvodnje atomske energije. Rekel je pa tudi: »Naše misli glede atomske energije so se v glavnem osredotočile na njeno izkoriščanje v vojaške namene!«

Na zasedanju Generalne skupščine OZN je sovjetska delegacija pred vsem svetom razkrinjala prave namene politike ZDA glede atomskega orožja. Resolucija, ki jo je predložil sovjetski predstavnik, zahteva rešitev vprašanja prepovedi atomskega orožja in rešitev vprašanja učinkovitega mednarodnega nadzorstva nad proizvodnjo atomske energije. Razumljivo je, da odobrava te sovjetske predloge človeštvo vsega sveta, zato so se imperialisti zmedli in poskušajo z vsemi mogočimi intrigami zavlačevati rešitev teh vprašanj.

Tudi predstavnik FLRJ, Bebler, je z vso ostrino obrazložil stališče Jugoslavije do tega vprašanja. Stališče Jugoslavije se v vsem strinja z resolucijo sovjetskega predstavnika. V svojem govoru je tovariš Bebler med drugim dejal: »Predlog Sovjetske zveze govori o istočasni prepovedi atomskega orožja in uvedbe učinkovitega nadzorstva nad proizvodnjo, torej ne samo istočasno odločitev, ampak oba ukrepa morata dobiti veljavo in biti izvedena hkrati. Stavili pa bi lahko na 100:1, da bo storila večina (ZDA in njen glasovalni stroj) vse, da tega rezultata, ki bi bil v skladu s samim zdravim razumom, ne bi dosegli. Ta večina bo storila vse, da nadaljuje znotraj in izven OZN politiko, katere glavni element je grožnja z atomsko bombo, ki jo je mogoče videti v psihološkem pritisku na narode, ki nimajo tega orožja, n. pr. proti Sovjetski zvezi, o kateri mislimo, da ga nima, ali pa da ga nima v takšni meri, kakor ga imajo Amerikanci. Ta politika je torej edina velika nevarnost, ker ustvarja vojno psihozo, ta pa povzroča splošno tekmovalno v oboroževanju, saj ustvarja možnost nove vojne.

Ta politika pa ni samo nevarna, ampak je tudi neučinkovita, vsaj kolikor se tiče zastraševanja Sovjetske zveze in držav ljudske demokracije. Alternativa, ki nam jo postavljajo, če se hočemo podvreči na milost in nemilost, nima vpliva na naše narode. To alternativo pa logično pobija alternativa, ki jo postavlja pred vse človeštvo — pred vas, ki se poslužujete atomske bombe kot orožja vaše diplomacije. To alternativo bi bilo mogoče izraziti v vprašanju, ki vam ga postavljajo svobodoljubni narodi: Ali se hočete ali ne odrediti politiki groženj in pritiska, ki nas na koncu koncev zares lahko privede do vojne? Vi morate odgovoriti in prevzeti pred zgodovino svojo odgovornost za posledice.

Tekstilindus Kranj poziva na pravilno sestavo notranjih planov

Izkušnje izpolnjevanja plana v letu 1947, predvsem pa v mesecu novembru in decembru, so bile težke in bogate. Predvsem kadar je bilo treba preokurno delati ali celo več tedelj po vrsti, je delavstvo sklenilo, da se morajo v drugem letu petletke vse napore in subjektivni vzroki, ki ovirajo izvrševanje plana, sproti reševati. Tako je bilo v številnih tovarnah, pa tudi v Tekstilindusu Kranj.

Upravni odbor sindikalne podružnice je čutil dolžnost, da je z upravo podjetja upošteval mišljenje delavstva in vseh nadrejenih forumov. Na rednih sindikalnih sestankih so poudarjali in razglabljali o brigadnem načinu dela, kot socialističnem načinu dela. Brigadni sistem imajo vpeljan v vse tovarne. Delovna disciplina, porast proizvodnosti na enega delavca (sedaj je 78 delavcev manj, kakor v začetku leta), izboljšanje kakovosti, ki se je dvignila z uvedbo svojevrsnih diagramov, visok tekmovalni polet celotnega delovnega kolektiva pri vsakem tekmovalju, izhaja iz študija vseh najvažnejših političnih in gospodarskih problemov, predvsem pa zelo dober in pravilen odnos uprave do delavcev in obratno. Vse to moramo imeti pred seboj, če hočemo razumeti razglas, ki je bil slavno izdelan in nabit na vseh razglasnih deskah v tovarni. Razglas je imel sledečo vsebino:

Celotnemu delovnemu kolektivu! Vodstvo podjetja daje vsemu kolektivu v pogled: a) plan po posameznih delovnih mestih, b) izvrševanje plana po posameznih delovnih mestih.

Ta razpored se daje delovnemu kolektivu v pregled, da bi čim bolj postavili notranji plan za IV. trimesečje 1948, za katerega je dal pobudo upravni odbor sindikalne podružnice.

Vodstvo podjetja daje kolektivu na razpolago osebje planskega in tehnič-

nega sektorja, kot pomoč za sestavo notranjega ali kontraplana.

Sestava notranjega plana naj bi bila gotova do petka, to je do 1. oktobra 1948, ker s tem dnem začne IV. trimesečje, ki je odločilno za izvršitev našega letnega plana.

Ta razglas je bil objavljen na vseh oglasnih mestih podjetja in je viden dokaz temeljitih političnih in tehničnih priprav sindikalnega odbora in zapnjanja odbora v celoten delovni kolektiv, ki je dobil od strani tov. direktorja s tem, da daje sindikatu na razpolago vse osebje, ki je potrebno za sestavo notranjega plana, edinstveno časno priznanje. Tov. Berta, tajnica sindikalne podružnice in predsednik tov. Lampič sta bili vodilni vztrajni sili pri sestavljanju notranjega plana. Po sestanku strokovnega sveta se je vršil staneček vseh brigadirjev, ki so nato odšli v brigade ter vzgojno in prepričljivo seznanili s pomočjo aktivna Partije in sindikata slehernega delavca o važnem pomenu načrtnega gospodarstva, izkoriščanju vseh kapacitet za korist delovnega ljudstva.

Delavstvo se je zelo dobro zavedalo, da pomeni sleherni meter ali centimeter blaga krepitev gospodarsko-političnega položaja naše ljudske države. Termin postavitve notranjega plana je bil točno določen, zato je vsak brigadir pristopil k delavcu s polo, na kateri je bil razviden presežek dosedanjega operativnega plana tovarne na posameznem stroju. Nič ne pozna bolj zmogljivosti stroja in delavca, kakor sam delavec. To je bilo vodilno geslo pri vseh pripravah za sestavo notranjega plana. Individualne delovne obveze, ki so zajele vsa tovarna, razen 15 delavcev, so bile različne, na enem artiklu in enem stroju 5 m, ali pa tudi samo 50 cm več blaga v 8 urah. Tov. Hafner Mara se je ozvezala pri sedanjih pogojih, da bo stala dnevno na 4 stavtvah brez lanel 9,68 m več blaga kakor do sedaj, tov. Jelovec Janže pa 8,38 m. Najboljša brigada pa je Bertoničjeva, ki bo povišala izkoriščanje kapacitete za 4%.

Vsota vseh obvez pa je pokazala, da je notranji plan za 2% višji kakor plan, ki si ga je postavilo samo vodstvo tovarne, oziroma 12% višji od temeljnega plana direktorja.

Tekstilindus je prva tovarna v Sloveniji, ki je na podlagi proračunske debate v zvezni skupščini, izneseni v govoru tov. Edvarda Kardelja, sestavila notranji plan od spodaj navzgor. Istočasno pa so sestavili tudi normalne delovne sile in porabo materiala, za kar gre posebna pohvala vodji planskega oddelka tov. Jeraj in obratovodji tov. Petriču.

Notranji plan so slovesno sprejeli 3. t. m. združeno s podelitvijo zastave republikanske odbora zveze tekstilne in oblacične industrije za lepe delovne uspehe kolektiva v izpolnjevanju sindikalnega in planskega dela v prvem polletju tega leta, istočasno pa so proglasili 14 udarnikov, pri katerih niso gledali le na preseg norme, temveč tudi na kakovost. Nadalje je bilo delavcem in nameščencem razdeljenih tudi večje število nagrad.

Na slavnosti kolektiva, na katero se je veselo pripravljala slednja delavce, so dali priznanje tudi racionalizatorskim predlogom.

Sprejete notranjega plana je najlepša skupna priprava kolektiva na I. kongres Enotnih sindikatov Jugoslavije in II. kongres KPS.

Na večja in naivaznejša obveza guštanske železarne za I. kongres ESJ je IZPOLNITEV LETNEGA PROIZVODNEGA PLANA

Prav v vseh krajih naše domovine, v vseh delovnih kolektivih so v četrtem trimesečju še posebno okrepili tekmovanje, podvojili svoje napore in iščejo boljše delovnih prijemov za izpolnitev proizvodnih planov. Delovni polet je zažel slehernega delavca. V guštanski železarni dan in noč ropote in škriplje, se iskri in premika. Urne roke delavcev regulirajo žerjave, polnijo kalupe z zlatožarečo železno maso, ki jo potem dobijo v obdelavo drugi oddelki.

Fantje mladinske brigade pri izdelovanju podkev so vsi zaverovani v svoje delo, kajti mladinec, ki pri velikem stroju oblikuje podkve, je sila resen in takoj opozori brigado, če se tekoči trak zatakne. »No, ali smo zaspati?« Kajti glav-

gres izpolnili mesečni plan s 100%. Toda tekmovanje je bilo preveč kampanjsko, avgusta so popustili in zopet padli 18% pod plan. Vzrok temu je bila tudi slaba organizacija dela in nepovezanost med oddelki. V nekaterih oddelkih so namreč izdelovali predmete, katerih mehanične delavnice guštanskega kolektiva ne obdelujejo in zaradi tega je v mehaničnih delavnicah trpela proizvodnja. Odgovorni obratovodja Pečan pa ni javil vodstvu, da delavci mehanične delavnice, ki izdelujejo kolesne podstavke, niso bili povsem zaposleni, zaradi česar bi jih bilo treba premestiti na drugo delo. Zaradi te nepazljivosti je seveda padla proizvodnja in še delavci so bili oškodovani pri plači, ker niso dosegali norme. Sedaj so

zmago, saj imam že dvajsetletno prakso,« je dejal. Delavci njegove skupine so absolutni trimesečnega elektrovarilškega in avtogenskega tečaja, imajo plačo kot kvalificirani delavci in seveda tudi delajo kot kvalificirani delavci. »Moja skupina dobro ve, da ne trpim fušarskega dela,« je poudaril mojster Došen, »zato se vsak potruži, da so izdelki kakovostni in lični. Pogoj za to pa je, da je delavec ves pri delu in da delo razume. V moji skupini je delo vedno tako razporejeno, da ne poznamo besed, ne gre, ali ne bo šlo, kajti z razumom in voljo gre vse!« Mojster Došen pa tudi sam stremi po višji izobrazbi, zato se je vpisal v večerno delavsko gimnazijo, ki jo obiskuje ves mlad in poln veselja in z zanimanjem sledi pouku.

Nad delovno disciplino se v Guštanju ne bi bilo treba pritoževati, če bi odpravili še to, da se delavci ne bi že četrte ure pred koncem delovnega časa gnetli pri vходу, ampak, da bi jih šele sirena opozarjala na konec dela. O tem so po pododbirih že precej razpravljali in da bodo napravili red, bo potrebno ukreniti tudi uprava. Sorazmerno visok pa je odstotek bolniških izostankov, katerih vzrok so v glavnem nezgode mladotnikov. Tovariška kontrola pa je tudi pridno na delu in je že presenetila ter spravila v zadrego nekatere namišljene bolnike. Seveda takšnim zabušantom ni prijetno, ko jim pojasnijo, da je njihovo dejanje v odnosu do delovnega kolektiva, ki se trudi, da bi kljub temu, da mu manjka 22% po planu predvidenih delavcev, dosegal in izpolnil letni proizvodni plan, skrajno netovariško.

V precejšnji pomoč so podjetju kadri, ki jih vzgajajo v lastni industrijski šoli. Lanski prvi letnik je imel še precej težav zaradi pomanjkanja orodja. Letošnji prvi letnik bo pa že znatno na boljšem, ker so mu lanskimi obiskovalci izdelali najpotrebnejše orodje. Po izjavi enega izmed mojstrov vodij industrijske šole, so nekateri učenci industrijske šole pokazali izredno priročnost pri delu, so paž rojeni za določeno poklicno. Tudi naprave za centralno ogrevanje internata je namestil lanski prvi letnik, ki je štel 120 učencev.

V študiju delovni kolektiv ni na zaželeni višini, vendar vlagajo mnogo truda za kulturni dvig. Nad Guštanjem in okolico je že trda noč, železarina pa je vsa razsvetljena in v ognju kalečega se železa, delovni tempo gre naprej. Pa še nekdo je, ki ne miruje, ampak dela v noč: to je guštanska železarska godba, vključena v SKUD »Prežihov Voranec«, ki pridno vadi za nastop na III. reviji SKUD v Mariboru. Ponokod se še nekoliko zatika, toda pod taktirko neumornega dirigenta Hermana Jožeta se bodo nedvomno tako izpopolnili, da bodo tudi na tej reviji dokazali, da niso zaman dosegli prvega mesta na kulturno-umetniški reviji Enotnih sindikatov Slovenije, da niso zaman člani kolektiva guštanske železarne, ki so med prvimi zavednimi in borbenimi uresničevalci petletnega plana, med prvimi graditelji socializma.

Pri reviziji delavskih knjižnic morajo nuditi sindikalne organizacije vso pomoč

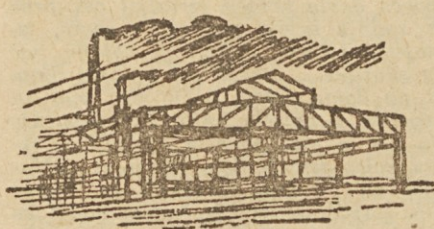
Zaradi nepravilnega in netočnega poslovanja personalne službe v številnih podjetjih, ter zaradi premajhne skrbi delavcev predvsem tako zvanih »selivcev« za del, knjižnice, katere so celo namerno iz golega koristilstva uničevale, smo se znašli pred dejstvom, da nimamo točnega pregleda nad izdanimi delavskimi knjižnicami.

Da bi se pa ognili tem pomanjkljivostim, ki so se z dneva v dan še množile, je zvezna vlada izdala novo uredbo o delavskih knjižnicah ter uredbo o reviziji že izdanih delovnih knjižnic (Uradni list FLRJ štev. 84, dne 2. 10. 1948). Začetek in čas trajanja revizije bo še s posebno uredbo določil minister za delo FLRJ.

Da bo revizija sedanjih delovnih knjižnic pravilno potekala, se moramo že sedaj temeljito pripraviti, ker bo rok trajanja revizije kratek. Omenjena revizija bo zahtevala precejšnja dela in posebne pozornosti od strani personalne službe v naših delovnih kolektivih in odsekih za delo pri OLO. Pri reviziji delovnih knjižnic so dolžne tudi naše sindikalne organizacije nuditi personalni podjetja in organom na okrajih vso potrebno pomoč, ker se moramo v polni meri zavedati pomena, važnosti in namena revizije, ki bo utrdila delovne odnose in omogočila točnejši pregled.

Sindikalne podružnice morajo uredbo točno preštudirati, da bodo lahko delavcem tolmačile in pojasnile pomen in važnost delovnih knjižnic, nadalje je njihova dolžnost, da s prostovoljnimi delom pomagajo upravam, da bodo v roku, ki jim bo postavljen, izvršile vse potrebne prijave ter vse ostalo delo, ki bo za revizijo potrebno. Prav tako je dolžnost naših sindikalnih svetov, posebno pa tistih, ki imajo svoj sedež na okraju, da pomagajo odsekom za delo pri OLO-ju izvrševati revizijsko delo.

Ponovno je treba poudariti, da je pravljenje pravilnega poteka revizije prav tako važno, kot vsa ostala vprašanja, ki jih postavljajo pred sindikalne organizacije interesi delovnega ljudstva in naša Komunistična partija.

S prostovoljnim delom pri izboljševanju obratnih naprav se železninarji v štorah pripravljajo na I. kongres ESJ

Delovni kolektiv Železarne Štora je prav tako kot za V. kongres Komunistične partije, prevzel tudi pred I. kongresom ESJ velike in pomembne obveze. Sodeč po prizadevnosti vsega kolektiva bodo tudi rezultati tekmovanja popolna izpolnitev teh obvez. Mojstri v Martinarni s ponosom povedo, da prekoračuje njihov oddelke proizvodni plan za 4.1%, valjarna za 2% in prav tako visoko prekoračuje plan tudi opekarna.

Največ prihranka pa pomeni za podjetje izgradnja industrijskega tira po vsej tovarni. Zato je bil ves delovni kolektiv na sestankih po obratih poučen, kaj pomeni izgradnja industrijskega tira in je ves delovni kolektiv delal prostovoljno pri izgradnji. Delavci in nameščenci so po delovnem času prišli krampe in lopate v roke in kopali, odvažali, nasipavali in izravnavali traso, polagali tračnice, dovažali prage in vezali tračnice, da se je delo hitreje odvijalo. Vsi obrati so sodelovali, v mehanični delavnici so sestavljali in varili kretnice in rezali ploščice in z varilnimi aparati odhajali na samo progo; iz dneva v dan si videl na progi martinere, livarje, valjarje, šamotarje, tehnike, inženirje, prostorne delavce, statističarje, knjigovodkinje, pač zastopnike vseh oddelkov in obratov. Največ obvez pa je

prevzela Svetkova desetina in jih tudi izvršila. Tovariš direktor je bil s svojo desetine prve dni vsak dan na progi, potem pa vsak drugi dan, pri kopanju, trasiranju, dovozu pragov, polaganju in vezanju tračnic, povsod si ga videl, tov. Kalčič pa je sanjal, zabijal žebelje, varil in vodil tehnična dela, posebno, če je bil tov. Svetek kje nujno zadržan. Tov. Vodeb je svoj dopust dal za progo. S progo so dosegli razbremenitev garaže in občutno znižanje režijskih stroškov voznega parka. Proga je prevzela od garaže ves interny promet, odnosno transport materiala. Delovna sila se bo lahko drugje koristneje zaposlila, t. j. na drugem delovnem mestu. Po progi se odsej odvažajo vsi odpadki generatorjev, kotlarne, livarne do vzpenjače, odvažajo se gotovi izdelki na postajo. Poprej se je po 10 delavcev iz livarske čistilnice mučilo okoli voza, s katerim so prevažali izdelke livarne na postajo. Ves ta čas so bili odtrgani produkciji. Zdaj se vse to opravi s progo. Prej se je tov. Pešut pošteno naježil in z njim šoferji in traktoristi, če so hoteli prepeljati po 4 tone materiala iz razbijalnice do kupačke. Zdaj se material naloži na vagončke in stroj potegne po 50 ton nankrat do kupačke. Preračunano je, da bo proga pomenila do 700.000 din prihrankov do konca leta.

Tovarna lepenke Tržič dosegla plan proizvodnje za leto 1948

Delovni kolektiv Tovarne lepenke Tržič je dne 30. septembra dosegel letni plan proizvodnje za leto 1948. Gotovo je bilo treba premostiti mnogo naporov, da je kolektiv izvršil to nalogo v treh mesecih in se s tem uvrstil med najboljše in najbolj zavedne delavce v Titovi Jugoslaviji. Da je bil plan dosežen toliko predčasno, je največ pripomogla trdna medsebojna povezanost delovnega kolektiva, ki ga je spremljala pri težkem delu misel »v slogi je moč«. Dosega plana bo delovni kolektiv še bolj podkrepila v zavesti, da mora tudi vnaprej ostati na isti stopnji zavednosti in z isto vztrajnostjo delati za čimprejšnjo izvršitev Titove petletke.

LEPI USPEHI V RAZVOJU LOKALNE INDUSTRIJE

Kakor je za razvoj našega gospodarstva in izvedbo petletnega plana velikega pomena izgradnja težke industrije, tako je za nadaljnji kulturni razvoj in dvig življenjske ravni naših ljudi treba izdelovati vedno in vedno nove vrste kakovostnih predmetov široke potrošnje, ki jih na tržiščih najdemo danes le še v majhnih količinah ali pa sploh ne. To nalogo morajo izvesti podjetja lokalnega značaja in v tej smeri uporabljati široko iniciativo.

Lepe primere uspehov v lokalni industriji najdemo v Šoštanju. Predsednica sindikalne podružnice lokalnega podjetja »Konfekcija« takole pripoveduje: »Samo tri smo bile, ko smo začele z izdelavo otroške konfekcije. Skoraj verjeti ne morem, kako se je lepo razvijalo. V začetku smo imele malo upanja, da bo kaj iz tega. Ni bilo strojev, ne blaga, ne denarja, niti primernih prostorov. Obrat pa je kljub vsemu vsak dan rasel, delavke, ki so prišle k nam, so pripeljale s seboj svoje šivalne stroje, ker nismo imeli denarja za nabavo novih in smo delali. Naprej samo iz tekstilnih odpadkov, pozneje pa, ko smo z delom pokazali uspehe, so nam nakazali tudi nekaj bal blaga.«

Pod vodstvom upravnika tov. Steinbacha so z lastnimi sredstvi začeli z gradnjo novih prostorov. Delavke in delavci, ki so takrat že delali v »Konfekciji«, so bili skoraj vsak dan na gradbišču, udeležba pri delu le malokdaj ni bila stoodstotna. Med najboljšimi je bil skladiščnik Trunkelj Karel, ki je naredil okoli 1300 prostovoljnih ur. Samozavestno so delali, premagovali vse napore in s skupnimi močmi dogradili majhno tovarno, ki je danes njihov največji ponos.

Delo v tovarni otroške konfekcije se je odslej začelo razvijati s še večjim poletom. V dveh vrstah brni že 40 strojev od jutra do večera. Delajo na temkoem traku in ni treba več samo kvalificiranih delavk, pri strojih sede tudi priučene. Do sedaj so usposobili za delo skoraj eno tretjino priučenih delavk. Prislenka Sorme Marija pravi, da ni znala niti šivanke vdeti, ko je prišla, po šestih mesecih pa je šivala tako kot vsaka druga. Delavke, ki nimajo svojih šivalnih strojev, delajo v izmeni, kadar je potrebno, ali pa šivajo predmete, kjer je potrebno ročno delo.

Proizvodnja se vsak dan večja, v zadnjih štirinajstih dneh se je storilnost dvignila povprečno za 20–30%. To pa je pripisati predvsem dobri delovni disciplini, ki vlada v podjetju. Neupravičenih izostankov sploh nimajo. Uspeh v delu pa bi bil še večji, če bi posamezna delovna mesta normirali. Čeprav trdi upravnika, da izdelujejo toliko različnih proizvodov, da norm ni mogoče uvesti in bi s tem padla kakovost dela, bodo norme nedvomno morali uvesti, če bodo hoteli delavke za njihovo delo pravilno nagraditi. Mnenje uprave, da je z umejevanjem norm preveč dela in da imajo zaenkrat še bolj važne naloge kot to, ni naravnost, saj s tem zavirajo vse nadaljnje ustvarjalne napore delavcev.

Po planu morajo znižati proizvodne stroške za en milijon dinarjev. S šteditjo materiala, z racionalnejšim izkoriščanjem pa so že doslej prekoračili določeno vsoto za 100%. Iz odpadkov so izdelali

60.000 žepnih robčkov, iz ostankov belega platna večje število čepic, otroških pasov za nogavice itd.

Kljub doseženim uspehom pa se mora podjetje boriti še s številnimi težavami.

Začeli so s popraviljem in čiščenjem zanemarjenih kletnih prostorov, v katere so sklenili namestiti stroje za izdelavo gumbov. Problem denarja za nabavo strojev ni bil več pereč in tako so kaj kmalu imeli vse potrebno.

Pred štirinajstimi dnevi se je nov obrat vključil v delo. Podjetje ima že sedaj tolikšno kapaciteto, da bo lahko s svojimi proizvodi zalagalo ne samo domače konfekcijske tovarne, temveč tudi vsa podobna podjetja v Sloveniji.

Zboljati kakovost dela je trenutno njihova največja naloga in tudi želja vseh delavcev. Otroške oblečke, igralne hlačke, predpasnike, srajčke in drugo otroško perilo bi lahko okrasili s kakšnimi vezinami in tako izdelovali kvalitetno boljše in lepše izdelke kot doslej. Predlog je padel in začeli so znova z delom. Nakupili so stroje od raznih privatnikov po vsej državi, kjer so ležali neizrabljeni.

Umetno vezene konfekcijske izdelke bodo naša tržišča z zadovoljstvom sprejela. Podjetje ne bo izdelovalo vezanih predmetov samo za »Konfekcijo«, ampak tudi po naročilu. Poleg tega bodo v istem podjetju izdelovali tudi oblečene gumbce. Ker takih podjetij pri nas še nimamo in je po teh izdelkih veliko povpraševanje, je uprava sklenila v vseh večjih mestih organizirati poslovalnice, ki bodo posredovale te predmete v široko potrošnjo.

Prav tako lepe uspehe dosega industrija umetne lesne galanterije. Lepo umetniško izdelane škatlice, krožniki, črniki, peresniki, solniki, pepelniki, gumbi itd., se izdelki, ki se danes lahko razpečajo. Pri izdelavi teh proizvodov je največja iniciativa prepuščena delavcem. Kako bo izdelek okrašen, kakšna bo kombinacija barv, je prepuščeno njihovu umetniškemu okusu. Izdelava vseh predmetov je ročna in zato tudi za podjetje lesne umetne galanterije v Šoštanju svojstvena.

Delovni kolektiv je mnogo pripomogel, da se je kvaliteta izdelkov zboljšala, da je storilnost dela vsak dan večja. Tudi odpadke so v zadnjem polletju znižali za 30%. Proizvodne stroške so znižali za 10%.

Preciznost v delu in smisel za lepoto je pri delavcih že trdno ukoreninjena. Industrijsko podjetje salske lesne industrije se v kvaliteti svojih izdelkov lahko meri z vsemi podobnimi podjetji v naši državi. Vendar pa bi ob tej priliki omenili tole: Nikakor se ne smemo zadovoljiti s tem, kar so v tem podjetju že dosegli. Lesni izdelki, ki služijo za okras in pa za uporabo v stanovanju naših delovnih ljudi, morajo biti tudi v umetniški smeri na višini. Kraslana motivika, ki jo do sedaj uporabljajo na teh izdelkih, ni na visoki stopnji, ker izraža nezvestost in nerazvit okus v izbiri kraslne tehnike. Podjetje naj bi se posvetovalo z vodstvom šole za umetno obrt ali pa z umetniško zadrugo, da bodo ti izdelki imeli umetniško dosegljivo izraznost v obliki in v okrasju.

V guštanski železostrugarni

na njegova misel je: »Več podkev, višji odstotek dosege plana!« Zaradi tako discipliniranega dela so mladinske brigade v septembru dosegle mesečni plan s 104 odstotki, zapisane so na četrtem mestu v železarni. Septembra je železarna izpolnila mesečni proizvodni plan s 105%, a prvo mesto je odnesel obrat vzmeti. Kar do 143% so se povzpeli; drugo mesto je zavzela elektropeč, ki je s 127% izpolnila svojo septembrsko proizvodno nalogo, na tretjem mestu pa je oddelke osov s 115%. Oddelke osov in je tudi največ prispeval k znižanju proizvodnih stroškov. Peči so namreč tako preuredili, da so za 50% povišali njihovo zmogljivost. Pri osovinah so zmanjšali vložek za 15%, zaradi česar so seveda tudi odpadki manjši. Vsa železarna je od predpisanih 11% znižanja proizvodnih stroškov dosegla 3.5%. Znižanje proizvodnih stroškov je razdeljeno na vse oddelke in kakor že omenjeno, je na prvem mestu oddelke osov, ki je dosegel že 40% zanj določenega znižanja, proizvodnih stroškov.

Sedaj, ko delovni kolektiv izpolnjuje obveze v počastitev I. kongresa ESJ, bodo odpravili vrzel, ki je nastala v izpolnitvi plana v prvem polletju. Veliko je že prispeval V. kongres KPJ; v juliju so v velikem tekmovalnem poletu za V. kon-

te napake odpravili in v septembru so že presegli plan. Med obvezami za prvi kongres je največja in najvažnejša ta, za vsako ceno izpolniti letni proizvodni plan. V ta namen so sklenili, da bodo delali enkrat na mesec tudi ob nedeljah. Prva nedelja je že pokazala velik delovni polet. V obratu čistilnica se je vnela srdita borba med posamezniki, kdo bo očistil več koles. Zmagal je Stiplovec Andrej, ki je očistil kar 42 koles, in to je število, ki ga doslej še niso dosegli. 30 do 32, to je bilo največ. Nameščenci so se v okviru kongresa obvezali, da bodo prostovoljno delali na transportni progi po železarni. Vendar je videti na delu vedno ene in iste, med šefi oddelkov pa so celo takšni, ki prostovoljno delo zavirajo.

Guštanski kolektiv ima med svojimi številnimi udarniki in racionalizatorji tudi mojstra Doberška Jožeta, ki je s svojo izpopolnitvijo vrtnega stroja za 100% dvignil proizvodnjo in prihranil eno delovno moč. Izmed skupin pa je v guštanski železarni najboljša skupina Došena Djura, nosilca reda dela II. stopnje. Došen je bil tisti, ki je po načrtu, s pomočjo svoje skupine 9 ljudi izdelal prvi žerjav v tej železarni. »Kljub temu, da so mi nekateri nasprotovali, sem bil trdno prepričan v svojo

Borba za premog ie vedno ostrejša

V rudniku Kočevje so v zadnjem času s pomočjo brigadnega načina dela in z dobro organizacijo dela v rudniku izboljšali proizvodnjo za 5%. To je v glavnem zaslugi povišanega učinka dela brigad in udarnikov, od katerih presegajo najboljši tovariši, kakor n. pr. šestkratni udarnik Franc Hegler, proizvodnjo za 25%, petkratni udarnik Avgust Behin za 25%, šestkratni udarnik Mijo Markovič za 45%, prav tako pa znatno presegajo norme tudi vsi ostali priznani enkratni in večkratni udarniki. Pri organizaciji dela pa je važno predvsem to, da so pri prejšnjih tekmovanjih vedno posvečali vso pozornost le izkopu premoga, zanemarjali pa so vsa investicijska in druga rudniška dela, zaradi česar je takoj po vsakem izrednem tekmovanju trpela in znatno padla vsa proizvodnja. Zdad pa so že v tekmovanju za V. kongres KPJ, še bolj pa v tekmovanju za I. kongres Enotnih sindikatov Jugoslavije posvetili enako pozornost tako odkopu kakor tudi investicijskim delom, kar je imelo za posledico stalen in uravnotežen dvig proizvodnje. Tudi disciplini so posvečali več pozornosti.

Kljub temu pa rudnik Kočevje mesečnega plana še ne dosega, čemur je vzrok to, da še vedno niso dosegli planiranega števila delovne sile. Pomanjkanju delovne sile in zlasti temu, da zapuščajo dosežanji kočevski rudarji svoje delovno mesto ter odhajajo rajši v druge rudnike, so krive še nekatere pomanjkljivosti, predvsem v prehrani. V rudniku so sicer sklenili, da bodo že do novembra reorganizirali menzo po pravilih, določenih za delavske restavracije, kar bo pomenilo že znatno izboljšanje, vendar pa se rudarji pritožujejo še nad drugimi pomanjkljivostmi. Tako na primer sploh ne dobijo mleka, kar pa bi uprava rudnika lahko uredila, če bi se nekoliko zavzela za to. Na KOZ-ju poljedelskih delavcev so namreč mnenja, da je v okolških vaseh, zlasti na državnih posestvih, na razpolago dovolj mleka, iz katerega delajo zdaj surovo maslo in ki bi ga lahko dali na razpolago tudi rudniškemu kolektivu, če bi ta poskrbel za prevoz. Potreben bi bil manjši tovorni avto in tega uprava rudnika ima. Z organizacijo dovoza mleka z državnih posestev pa bi se lahko vedno pripeljala tudi potrebna zelenjava in drugi poljski proizvodi, ki jih potrebuje menza.

Drugo, kar ovira delo v rudniku in vzbuja nezadovoljstvo med delavci, zlasti med nerudarji, je določitev plač za profesionalne delavce, kakor električarje, kovače in druge, ki so bili v nekaterih primerih določeni v preniko plačilno skupino. Uredba o plačah rudarjem namreč te delavce ni zajela, kajti njihovo razmeštevbo bo uravnavala bodoča uredba o plačah kovinskih delavcem. Zato je konferenca v Trbovljah posvetila pozornost tudi pravilnemu nagrajevanju teh delavcev do takrat, ko bo uredba dokončno izvedla sistemizacijo. Sprejet je bil sklep, da bodo ti profesionalni delavci prejeli k mesečnim plačam zaenkrat dodatke tako za težko delo, za umazana dela in podobno.

Tretja težava, s katero se bori rudnik, pa je vprašanje stanovanj. Rudnik gradi več novih stanovanj, za kar ima odobreno tudi planirano dobavo materiala, kakor les, opeko, cement, steklo, vendar pa tega materiala ne more dobiti, zaradi česar stoji vse delo na stanovanjskih hišah. Tu nosijo glavno odgovornost pač forumi, kjer razdeljujejo ta material in ki so posvetili Kočevju premalo pozornosti. Rudnik pa ima velike težave zaradi pomanjkanja stekla tudi pri ureditvi stanovanj, iz katerih so prebivalstvo izselili v sosedne vasi, storiili vse, da so ta stanovanja tudi popravili, zdaj pa vanje ne morejo vseliti rudarjev, ker nimajo stekla za okna. Potrebne ukrepe bo morala rudniška uprava podvzeti tudi v primerih, ko rudarji zaradi morebitnih ugodnosti pri plačah zapuščajo delo v rudnikih in gredo na delo v gozdove, a še nadalje uživajo ugodnosti, ki jih imajo sicer rudniški delavci, to je, da obdržijo stanovanje, ki so ga imeli, dokler so delali v rudniku. Tako uprava rudnika ne more dobiti novih delavcev, ker nima zanje stanovanj.

In prav po premostitvi takih težav bo rudniku uspelo, da bo dobil potrebno število delovne sile. Z dobro preskobo, kolikor jo je pač mogoče najboljše organizirati, in stanovanji, ki jih je mogoče hitro usposobiti za bivanje, bo preprežilo nadaljnjo fluktuacijo delovne sile. Razumljivo je, da bo prav zadnje dejstvo vplivalo na dvig proizvodnje, ki jo zdaj zavira prav to beganje delavcev od delovnega mesta na drugo delovno mesto, od rudnika do rudnika, in vračanje nazaj na staro delovno mesto.

7. oktober — dan topništva Jugoslovanske armade

V začetku meseca oktobra 1941 in po zmagovitih borbah za osvoboditev Užice in Čačka je pričela posegati v borbo partizanskih enot prva topniška baterija v narodno-osvobodilni vojni. Ta baterija je 7. oktobra 1941 uspešno obstreljevala sovražnikov aerodrom v Kraljevu in aktivno sodelovala v nadaljnjih borbah. Od tega dne dalje se je nenehno razvijala slavna udarna sila naših topniških enot v narodno-osvobodilni vojni. Da bi spomin na številne in junaške borbe naših topničarjev vedno prehajal na ta dan ponovno v zavest borcev in poveljnikov naše slavne armade in vseh patriotov, praznujemo 7. oktober vsakega leta kot Dan topništva Jugoslovanske armade.

Priobčujemo kratko črtico, ki opisuje akcijo partizanske baterije na sovražnikovo

postojanko na Dolenjskem leta 1944.

Pri gorskem topu

Slojimo gori na Skovcu pri našem gorskem topu. Dogovorjeno je bilo, da bomo s prvim svitom pričeli obstreljevali sovražnikovo postojanko Tržišče. Nočno tišino večkrat presekajo rafali sovražnikovih strojin.

Sovražnik sluti, da je obkoljen, kajti nekoliko naših tovarišev je v temi zašlo pred sovražnikovo bunkerje. Sovražnik jih je opazil, vendar so se vsi srečno umak-

ložali. V tem prispe na naš položaj komandant Osemnajste divizije. Ves je vrtednjen nad dobrimi zadetki našega topa. Tokrat smo uničili nov bunker, ki je gledal le dobro pod iznad zemlje. Izdalo nam ga je sonce, pred katerim se je še malo prej skrival v senci košatega drevesa.

Topovi in minometi besno bruhaajo ogenj na sovražnikove bunkerje. Sovražnik je ves zmeden. Nekateri že begajo

Naši topničarji v bitki za osvobodjenje Bihača

ni. Sovražnik se očitno počuti v postojanki popolnoma varnega, kajti kdo bi se mislil, da bodo partizani prišli tudi s topovi! Čudna so pota partizanskih topov. V tem trenutku že stoji razporejeni na položajih okrog sovražne postojanke in čakajo samo še na povelje, da bodo pričeli bruhati železo na sovražne bunkerje. Sovražniku se o tem niti ne sanja, v dolini pod nami se prav razločno čuje iz postojanke popevka nekakega švabobranca.

Polagoma se pričena dani. Pod nami se koplj v gosti jutranji megli sovražnikova postojanka Tržišče. Že vidimo njene obrise.

Nekako na isti višini kot smo mi, kakih osem sto metrov dalje od nas, se pričena lušiti iz teme grupa bunkerjev pri Sv. Juriju. Ta postojanka, ki je precej nad vasico Tržišče, služi kot nekakšen čvrt spodnje glavne postojanke. Toda za nas je Sv. Jurij glavna postojanka. Vsi dobro vemo, da banditi tudi spodaj v Tržišču ne bodo imeli dolgo miru, če jo osvojimo.

Na našem položaju postaja vedno živahnjeje. Tovariši prinašajo municijo. Samo še nekaj zaklonov je treba končati.

»Tovariši poročniki, prosim, na telefon, kliče te komandant!«

Sekira zapoje. Grmovje, ki je doslej skrivalo topovsko žrelo, pade po lteh. Sedaj se cilj že dobro vidi. Poročnik je pri topu in opravlja merilno delo. Dobro se zaveda, da bo imel težko nalogo. Streljati bomo z gorskim topom, polnjenja pa smo dobili od poljaka, ker ni bilo originalnih na razpolago.

»Tovariši, v zaklon!«

»Ogenj!«

Dih nam zastane... Granata švigne skozi zrak. Se trenutke... podmet. Granata je padla kakih dvanajst metrov pred bunkerjem. Druga pade tik nad bunkerjem, tretja pa že zadene v sam bunker. Tudi naslednja zadene v polno. Prezema nas silna radost.

Nov bunker se je medtem izluščil iz teme. Leži na zadnjem nagibu, tako da ga naši poljaki ne bodo mogli doseči. Tega bomo morali kar sami prevrniti. Drevo nam zaklanja novi cilj. Premestiti moramo naš top.

Zopet zapoje sekira. Grmovje pada in kmalu zatem že švigne granata skozi zrak. Padla je zelo blizu.

»Tovariši, ta mora zadeti!«

Poročnik meri lokalne naprave. Vse je v redu.

»Ogenj!«

Granata je res zadela v polno. Bunker se je zvil v gost oblak dima, iznad katerega frče po zraku deli razbitih tramov. Za njimi so se še malo poprej skrivali švabobranci. Ko se dim razkadi, zapazimo v bunkerju veliko odprtino, ki zeva proti nam. Se ena dobro merjena granata in bunker je docela uničen.

Tudi naši minometi mečejo dobro. Na Sv. Juriju mora biti pravi pekel. Naša pehota juriša. Toda sovražnik, ki je dobil medtem pomoč iz Sevnice, se še ne vda. Še vedno drži nekoliko dobro skritih bunkerjev, pa tudi v podrt bunkerje se je deloma vrnil. Naši morajo odstopiti. Drevesa so očitno razgled, tako da je kolona ušla v postojanko, se preden smo ulegli spraviti top na nov položaj.

»Čakajte, topovi! Ne videte nam tako pocenit!« se hudejejo naši.

»Obstreljujte ponovno bunkerje na Sv. Juriju!« javlja komandant iz opozovalnice. Urno prestavimo top na stari po-

loži bunkerjev. Naši se pripravljajo na juriš...

Tedaj zapazimo, kako beže domobranci po hribu navzdol, proti Tržišču. Urno prečemo top na položaj, od koder bomo lahko tolkli cesto.

Udarina granata... Trenutni vžigalnik... daljina štirideset pet...

Hip nato že frči poizkusna granata po zraku. Padla je na cesto blizu kapelice.

Je to mogoče? Skupinica švabobrancev teče po pobočju proti cesti. Prav tam nekje, kjer je padla granata, bodo prekoratili cesto. Se hip. Jezno zažvižga granata skozi zrak in nekaj sekund zatem že pade med bežeče izdajalce. Granata je temeljito opravila svoje. Vidimo, kako odnašajo mrtve in ranjene. Na našem položaju vlada nepopisno navdušenje. Vse se zbira okrog našega topa.

Nenadoma začujemo pod nami brnenje motorja.

»Automobil!« zakliče nekdo. »Pazi na cesto!«

Poročnik je pri topu. Meri in urno suče vreteno merilne naprave. Ta nam ne sme uiti. Medtem se tovorni avto, poln banditov, naglo bliža kapelici.

»Pripravljeni! Ogenj!«

Avto je hiter, toda granata je urnejša. To so bili mučni trenutki čakanja. Tedaj pa že zapazimo gost steber dima. Granata je padla tik ob avtomobilu. Nekaj se je moralo dogoditi, ker se je avto ustavil in ne more naprej. Vsa gume mu je raztrgalo, če že drugega ne. Še več. Razločno vidimo, kako odnašajo dva ranjenca, ostali pa so urnih nog ubirajo proti hosti. Škoda, da so jo lopovi odnesli, kajti naš top je brez ščitov, a vrhu tega streljamo z depresijo, kar poverčota, da nam močno poskakuje. Po vsakem strelu ga moramo znova vračati na položaj. Prav tako so poskakovali stari topovi, ki še niso imeli naprav za zmanjševanje sunkov.

V tem trenutku pa že prihiti opazovalec in javlja, da se je en avtomobil ustavil tam doli v Tržišču, pred župniščem. Verjetno so hoteli nam nekaj naložiti. Ne, to ni avto, to je avtohlinda. Prav razločno jo vidimo skozi daljnogled. Top obračamo na njihov cilj. Mimogrede izstrelimo nekaj granat na zbežane švabe, ki so se začeli gneti okoli cerkve, nato pa namerimo top na avtohlinda. Daljina je ista kot do cerkve. Mirko meri in vzklizne samozavestno:

»Tovariši, glejte jo! Ta mora iti s prvimi!«

»Ogenj!«

Se hip in avtohlinda je zadeta. Komandant Osemnajste divizije je ves navdušen, saj danes napadajo njegovi. »Daj jo še enkrat!« vzklizne veselo. In res. Še en strel... nov zadetek.

Švabobranci beže v paničnem begu proti spodnji postojanki. Naši se pripravljajo za naskok na samo Tržišče. Še nekaj strelcev in veliki odprtini iz dveh bunkerjev zeva proti nam. Švabobranci beže iz bunkerjev in zapuščajo postojanko.

Naš top pa jih spremlja na begu...

Pešadija juriša, toda iz cerkvenega stolpa se še vedno vplava sovražnikova strojnica. Dva dobro namerjena strela in sovražnik je tudi od tu prepoden. En sovražni tank štiri švabobranca na begu. Tudi nanj streljamo, vendar mu granata, ki je padla tik njega, ne more do živnega.

V nagli tožnji nam izgine za ovinkom proti Sevnici.

Doli pod nami pa medtem že prepevajo naši v postojanki. Plen je ogromen. Naš trud je bogato poplačan.

Tržišče je padlo!

Izpolnitev planov za leto 1948 mora biti prva skrb naših direktorjev

Te dni je bil v veliki dvorani Doma sindikatov v Ljubljani sestanek direktorjev republiške industrije Slovenije. Zbranim direktorjem je govoril minister za industrijo in rudarstvo pri vladi LRS tovariš dr. M. Breclj, ki je poudaril nekatere važne momente v izpolnjevanju našega petletnega plana.

Med drugim je dejal, da smo kljub temu, da smo prešli k planskemu gospodarstvu še prej, preden so bili zbrisani sledovi vojne in nismo imeli izkušenj, dosegli že letos velike uspehe v izpolnjevanju osnovnih gospodarskih nalog, ki nam jamčijo izpolnitev petletke. Republiška industrija je v glavnem plan izpolnjevala; po količini ga je v tretjem četrtletju izpolnila s 102,2%, po sortimentu 89%, finančni plan je dosežen 100%, v kapitalni izgradnji 85,8%, plan znižanja polne lastne cene pa je dosegel 40%. Tovariši minister je opozoril, da morajo direktorji skrbeti, da ne bo dosežen samo finančni plan, kakor je bila ponekod tendenca, in kar je šlo čestokrat na škodo sortimenta. Letos je bilo sploh premalo sortimentnega za izpolnitev plana po sortimentu, kar bo treba v četrtletju popraviti.

Pomanjkanje nekaterih surovin je odločilno vplivalo na izpolnjevanje planov nekaterih podjetij, vendar pa so v marsikaterem podjetju, ker so bili v skrbeli, da jim ga bo zmanjkalo, prikrivali ves odvisek material in niso stali razpoložljivih količin na razpolago drugim podjetjem, ki so bila prav zaradi tega pod planom. V planskem gospodarstvu je slednji dolžan gledati na uspehe z vidika celote. Direktorji morajo razviti najširšo iniciativo, biti morajo voditelji in organizatorji dela v tovarni in nikakor ne samo izpolnjevalci direktiv.

Direktorji so dolžni voditi računa o sistematizaciji mest, o tem, koliko ljudi potrebuje podjetje in kakšni morajo biti po svoji kvalifikaciji. Vedno naj vnaprej izdelajo plan dela za nekaj mesecev, da si bodo na jasnem glede dela.

Dosedanja praksa kaže, da plani naših podjetij niso bili previsoki, prej nasprotno. Za odstranitev objektivnih ovir v izpolnjevanju plana kovinske in kemične industrije, pa bo treba poostriiti borbo za odpravo subjektivnih ovir. Letošnji proizvodni plan morajo podjetja za vsako ceno izpolniti. Pri tem pa je osnovno, da je direktor najtesneje povezan s partijsko in

sindikarno organizacijo ter z vsem delovnim kolektivom, kajti izkazalo se je, da tam, kjer je ta povezava, so tudi uspehi veliki. Direktor je sicer odgovoren za vse, ne sme pa biti nikakršen absolutist, delo mora pravilno organizirati, nikakor pa ne sme zapadati vplivu in se dati voditi drugim.

Doseženi veliki uspehi v gospodarstvu so bili možni zaradi socialistične — zavestne discipline, zaradi velikega delovnega poleta. Udarništvo in racionalizatorstvo je prav tako pripomoglo k temu in prav zato so direktorji dolžni, da ga pravilno cenijo in podpirajo. Predvsem morajo imeti pravi odnos do predlogov, ki jih naj vedno skrbno pregledajo. S pravišnim odnosom do delavcev bodo direktorji lahko v znatni meri omejili fluktuacijo delovne sile, predvsem pa tudi s pravilno skrbjo za življenjske pogoje delavcev.

V diskusiji, ki se je razvila po govoru tov. ministra, je prišla do izraza gotovost v možnost izpolnitve proizvodnih planov. Vsi direktorji so si svesti tega, kar je že poudaril tov. minister: za vsako ceno doseči plan za leto 1948!

Pomočnik ministra za industrijo in rudarstvo LRS je še poudaril važnost izpolnjevanja plana kadrov, ki ni nič manj važen kot proizvodni in investicijski plan. V vsakem podjetju morajo imeti človeka, čigar skrb bodo kadri in ki bo znal s pravišnimi prijemi preko partijske in sindikalne organizacije pritegniti primerne ljudi, ki so se že v industriji izkazali, za industrijske šole, tehnikume ter razne tečaje. Absolventom tečajev morajo potem nuditi odgovarjajoče mesto v tovarni.

Ob koncu sestanka je spregovoril še član GO ESS, tov. Borc, ki je poudaril ogromno vlogo, ki so jo igrale pri izpolnjevanju in doseganju plana sindikalne organizacije. Povezava med direktorji in sindikalnimi organizacijami bo treba poglobiti, kajti v tovarni, v kateri so tovariški in res iskreni odnosi, bodo uspehi še večji. Glede norm je dejal, da naj bi bile dalje kot nekaj mesecev v veljavi, med tem časom pa naj bi normiranci normalni še nenormirana delovna mesta.

Ob zaključku tega politično strokovnega sestanka je tov. minister še enkrat poudaril skrb direktorjev za ljudi, kar bo tudi prispevalo k delovnemu poletu v podjetjih. Nato je bila odposlana resolucija predsedniku Gospodarskega sveta, tov. Kidriču.

Dopisi iz naših tovarn in ustanov PRVI USPEHI TEKMOVANJA CINKARNIŠKEGA KOLEKTIVA

Poročali smo že, da je cinkarniški kolektiv v Celju prevzel na čast I. kongresa Enotnih sindikatov Jugoslavije velike obveznosti in napovedal tekmovalje vsem rudnikom Generalne direktcije cvetnih metalov.

In danes, ko se bliža konec prvega meseca tekmovalja, s ponosom zremo na naš kolektiv, ki je z delom in požitvornostjo dokazal, da ne smejo ostati obvezne točke samo na papirju, temveč se morajo tudi uresničiti.

Delavci dobro vedo, da sindikalna organizacija ni organizacija v emisu predprilike Jugoslavije, ki se je borila samo za kruh, temveč so ji zadane druge naloge, to je uresničiti petletni plan in razviti naše gospodarstvo do tiste višine, katere si mi vsi želimo. Saj je danes sindikat poleg naše Partije v prvi vrsti soodgovoren za ves razvoj in napredek naše države.

Proglasitev udarnikov na gradnji ceste Domžale

Predzadnji nedeljo v septembru se je vršila na gradbišču Domžale Gradbenega podjetja za ceste LRS svečana proglasitev udarnikov. Med 15 proglašeniimi udarniki, ki so se izkazali pri delu izredno požitvornost, je bila tudi tov. Kerčmar Roza, ki je dosegala norme in jih presegala za povprečno 30% pri zemeljskih delih, pri nakladanju in razkladanju gradbenega materiala. S svojo vztrajnostjo je dokazala, da je žena v proizvodnji enakovredna moški delovni sili in jo postavljamo kot vzor in v posnemanje vsem tovarišem in tovarišicam.

Poleg imenovane tovarišice so bili proglašeni za udarnike še: Beganovič Omer, Bosna, Keranovič Husein, Bosna, Kovačević Alaga, Bosna, Makovec Slavko, Bosna, Ščulac Martin, Bosna, Urnkar Justin, Kamnik, Nadarevič Husein, Bosna, Gabor Stefan, Prekmurje, Zalokar Franc, okraj Kamnik, Zalokar Andrej, okraj Kamnik, Marolt Ivan, okraj Kamnik, Dovžak Lado, Slov. Primorje, Jakopec Janko, okraj Kamnik, Iskra Franc, okraj Kamnik.

S svojim delom so udarniki dokazali polno razumevanje za doseg planu gradbišča in s tem prispevali velik delež pri izvajanju petletnega plana naših cest.

Istovčasno s proglasitvijo udarnikov je tov. glavni direktor Gradbenega podjetja za ceste LRS po pozdravnem govoru razdelil tudi darila, obleke, čevlje in perilo, kar je poklonil naš podpredsednik vlade LRS in minister za gradnje, tov. Maček Ivan štirim asfalterm, ki so neposredno udeleženi pri najbolj umazanem delu — asfaltiranju, in so s svojim delom dokazali, da so daril vredni.

Na proslavi so bile razdeljene denarne nagrade tovarišem in tovarišicam s terena in iz vrst uslužbencev, ki so z delom dokazali, da so pripravljani prispevati delež za doseg delovnih zmag in ki vidijo pred seboj pravilnost poti v lepšo bodočnost, v socializem. Nagradjen je bil tudi orkester sindikalne podružnice tukajšnjega gradbišča, ki s svojim programom razvečujejo in zabava v delavskem taborišču člane delovnega kolektiva po dnevnih naporih.

Dobro vemo, da nam bo I. kongres priznal naše delo, razume se pa, da bo analiziral tudi napake, ki se dajo še odpraviti.

Med ostali točkami se glasi prva točka:

Kdo bo najvišje prekoračil mesečni plan za september in oktober.

Mesec september nam je že prinesel razveseljeve podatke, saj smo mesečni proizvodni plan v finem cinku izvršili že dne 21. septembra s 101,8%, cinkovem prahu že dne 22. septembra s 100,2%, avtotipijskih ploščah že dne 25. septembra s 101,3%, dočim je bil plan v cinkovem belilu izvršen že dne 29. septembra.

Kolektiv pa si je zadal nalogo, da v drugem mesecu tekmovalja dokaže s še lepšimi številkami, da je strnjen za našo Partijo s tovarišem Titom na čelu.

K. A.

Menza ni zaradi upravnika, ampak zaradi nas

Svoječasno smo poročali, da je cinkarniška menza ena najboljših v Celju, vendar tega danes ne moremo več trditi. Kaj je temu vzrok, se še ni ugotovilo. Eno pa drži, da vodja menze nima tistega čuta odgovornosti in skrbnosti, ki bi ga moral imeti. V menzi se hranijo ljudje, ki ves dan težko delajo pri pečeh, plinu in kislini, in z ozirom na to bi se moral vodja menze potruditi, da bi nudil vsega v izobilju, kakor bi si mi želeli, na drugi strani pa tudi vemo, da bi bila hrana lahko boljša, če bi vodstvo menze vodilo več računa o hranji in organizaciji menze sploh. Samo nekaj primerov bi omenili o nepravilnem postopanju vodje menze:

Naša ekonomija v zadostni meri zalaga menzo z vso zelenjavo in moramo pohvaliti ekonomo, ki se trudi od jutra do večera, da bo lahko dostavil v menzo čim boljše pridelke. On uživa, če zvečer naloži poln voz z zelenjavo za menzo in pravi: »Vidiš, kako lepo zelje bodo jedli naši v menzi!«

Na drugi strani pa se je zgodil primer, ko se je voznik vrnil na ekonomijo zvečer s polnim vozom zelja. In ko vpraša ekonom voznika, zakaj se je vrnil poln, mu ta odgovori ves razburjen: »Ni bilo vodje menze, ni bilo ključa, ni bilo nikogar, ki bi zelje prevzel.« Vsakdo izmed nas bi bil razburjen, če bi se mu kaj takega zgodilo.

Dne 24. 9. t. l. so abonenti jedli v menzi jabolčni zvitek, vendar je bil popolnoma brez sladkorja. In ko je kuharica prosila vodjo menze za sladkor, je ta kratko in osorno odgovoril: »Ne dam!« Na drugi strani pa je uprava odobrila, da more menza kupiti sladkor v prosti prodaji.

Vsi dobro vemo, da dobi danes delavec tudi pravo kavo v zrnju, vendar se v kuhinji menze še ni pojavila. Zaradi tega se delavci upravičeno sprašujejo, kje pa ostaja kava?

Prejšnji teden je prešla menza voz premoga, katerega je voznik dostavil na dvorišče. In če si šel čez nekaj dni zopet mimo menze, si imel priliko videti, da se premog še vedno nahaja na istem mestu, samo z razliko, da ga je bilo že precej manj. Vodja menze se ni potrudil, da bi spravil premog takoj po prejemu pod ključ. Njemu je bilo pa menda vseeno, če ga je preko noči polovico zmanjkalo.

Pa še o odnosu vodje menze napram uslužbencem, abonentom. Ko smo stopili 26. septembra opoldne v menzo, smo opazili, da je uslužbenka objokala. Zakaj to? Ozmerja jih, kot je to storil nekoč privatni gostilničar s svojimi natakarcami. Danes li moral vodja menze pa že vedeti, da uslužbenstvo menze ni odvisno od njega. Prav takšno je ravnanje z abonentom, ki imamo danes vtis, kakor da smo odvisni od njega.

Vse te grobe napake se dogajajo že delj časa, vendar uprava, kakor sindikalna podružnica še ni ukrenila svoje. Vprašamo se, zakaj je postavila sindikalna podružnica po sklepu plenuma Enotnih sindikatov brigad, kontrolo za menzo? Morda zaradi tega, da je ostala na papirju.

Želimo, da se zbudita naš sindikat in uprava, in pogledata malo globlje v poslovanje menze!

Tudi s tem se znižujejo proizvodni stroški

Ivan Soršak, šofer v Tkalcici hlačevine v Celju, se je v zadnjem času bavil z mislijo, kako bi izpolnil svoj tovorni avto, da bi porabil čim manj bencina. Razmontiral je razpršilec bencina in ga tako na novo sestavil, da mu je zmanjšal razpršilno šobo kolikor mogoče. Poizkus se mu je popolnoma obnesel in poraba bencina se je zmanjšala skoraj za 45 odstotkov. Značilno pri vsem tem pa je najbolj to, da se dosežanja zmogljivost tovornega avtomobila ni zmanjšala, temveč je ostala ista. Ta Soršakov izum bo omogočil podjetju Prihranek najmanj 4600 litrov bencina na leto.

Š. D.

Vpis v industrijsko rudarsko šolo v Velenju

Niža Industrijska rudarska šola v Velenju sprejme še nekaj učencev z dovršenimi 4. razredi osnovne šole. Pouk traja tri leta. Po končani šolski dobi opravilo učenci zaključni izpit ter bodo nato razporejeni po rudniških podjetjih. Med triletno učno šolo dobijo prejemajo učenci stipendije od 1.200 do 1.500 din. Osnovna plača, ki jo prejemajo takoj po dovršenem izpitu, ko stopijo v podjetje, znaša 4000 do 5000 din.

Prijave se sprejemajo do 31. oktobra 1948. Novoprijani učenci dobe točna navodila pri Upravi Industrijske rudarske šole v Velenju. Upraviteljstvo

Domžalski udarniki pri delu

MEDSEBOJNA POMOČ DELAVCA IN KMETA - POROK ZA ZMAGO SOCIALIZMA

Mesta, ki so v kapitalističnem družbenem sistemu bila tudi izhodiščne točke za izkoriščanje delovne vasi, postajajo danes središča izgradnje socializma, od koder prihaja vsa gospodarska, politična in kulturna pomoč našemu podeželju. Kapitalizem, ki je dosledno ločil mesto od vasi, tega je zlomila naša Narodnoosvobodilna vojna. Med Narodnoosvobodilno vojno samo je bila ustvarjena neločljiva zveza delavca in delovnega kmeta v vzajemni borbi za pravice poniževanega in izkoriščanega delovnega človeka. Z zmago sta zavzela položaje, od koder tolčeta še po zadnjih ostankih kapitalizma, pa najsi bo to na vasi ali v mestu.

V čem je pomoč, ki jo daje delavec delovnemu kmetu? S socializmom, kjer so vsi viri industrializacije in rok delovnega ljudstva, se ustvarjajo za to potrebni pogoji. Naša industrializacija zahteva nujno napredek in dvig kmetijstva. Naš delavec omogoča napredovanje kmetijstva z izdelovanjem kmetijskih strojev za uvajanje strojne dela in drugih naprednejših oblik obdelovalnih metod na deželi. Ta pomoč pomeni v prvi vrsti tudi osvoboditev kmeta od slepega suženstva zemlji. Omogoča mu, da bo lahko živel kulturneje, zavestneje, da bo z delavcem vred napredni graditelj našega gospodarstva in novega družbenega življenja.

Boj proti gospodarski zaostalosti našega podeželja bide delavec z delom svojih rok, s socialističnim tekmovalnim, udarništvom, racionalnim izkoriščanjem surovin, z bojem za znižanje polne lastne cene itd. Delavec se bori za izdelavo dobrih in cenovnih industrijskih predmetov, ki služijo kmetu pri njegovem boju za čim večji hektarski donos. Milijoni kmetov so se in se še na ta način ob pomoči delavskega razreda osvobodujejo zaostalosti, ki je ovirala za hitrejši in vsestranski napredek vasi. To je boj delavca za preobrazitev našega kmetijstva, pot za dokončno odpravo razlike med mestom in vasio, ki pomeni tudi izboljšanje vseh življenjskih pogojev našega kmeta.

Kakor vemo, je za kmeta v naši državi za letošnje leto predviden davek na dohodek (dohodnina) za več kot 40 odstotkov nižje od davka za l. 1947. Polnoma napačno bi bilo misliti, da izhaja to znižanje iz tega, ker je bil lansko leto davek previsok. Ne! To znižanje je posledica povečanja socialističnega sektorja našega gospodarstva. To povečanje, ki ga je ustvaril delavec, nam daje možnost pridobivanja večjih denarnih sredstev iz proizvodnje. Prav tako pa je izvajanje trgovine po vezanih cenah še posebej razlog, ki bo upoštevan pri odmeri dohodnine. Kmet, ki bo n. pr. prodajal svoje pridelke na trg po nižjih cenah, bo imel poleg možnosti nabavljati cene industrijske proizvode še posebno ugodnost za svoje pravilno razmerje do skupnosti. Uspehi planskega gospodarstva, ki jih ustvarja naš delavec, nam že v letošnjem letu omogočajo, da z vezanimi cenami znižamo napetost med cenami industrijskih izdelkov ter cenami kmetijskih pridelkov za 16 odstotkov in da se znižajo davki kmetu za 40 odstotkov v primeri z lanskim letom. Ta dejstva jasno dokazujejo pomoč, ki jo daje delavec kmetu.

Pri industrializaciji in elektrifikaciji naše domovine pa ima veliko vlogo kmetijstvo in njegov dvig s tem, da skrbi za prehrano našega delavca. Ni mogoče niti pomisliti na razvoj našega gospodarstva, če se industrializacija in elektrifikacija ne razvijata s hitrim tempom, kmetijstvo pa zaostaja. Nasprotno, ravno industrializacija zahteva, da se dvigne kmetijstvo.

Jasno je, da je za vse to prav tako potrebna vsa pomoč kmeta delavcu. Dosedanje zmage v kmetijstvu nam dajejo lepe izgleda za bodočnost. Kmet ima za razvoj te naše bodočnosti odgovorne dolžnosti. Z razvojem industrijske proizvodnje mora korakati tudi razvoj našega kmetijstva, ki bo dalo delavcu dovolj hrane in dobro hrano, industriji pa dovolj industrijskih surovin. Potrebno je več kmetijskih pridelkov za čim prejšnje izboljšanje življenjske ravni delovnega ljudstva in za industrijsko predelavo. Za vzgled naj nam bodo kmetije, ki so bili na zadnjem kmečkem festivalu v Brežicah, ali kjer koli proglašeni za udarnike v nagrado za njihovo uspešno borbo za čim večji hektarski donos. »Da danes lahko v polni meri izkoriščamo svojo zemljo, je zasluha našega delavca, ki ustvarja kmetu traktor, umetna gnojila,« je izjavil kmet-udarnik. »Zavedam se, da moram pridelati še več, še več dati delavcu, kar bo koristilo meni in vsem delovnim ljudem.«

Delovni kmetje so si ob pomoči delavskega razreda pod vodstvom Partije zagotovili vodstvo na vasi v zadrugah in ljudskih odborih. Sedaj imajo pozicije, s katerih se morejo najuspešneje boriti proti kapitalističnim elementom na vasi, ki hočejo še dalje in čim bolj izkoriščati delovnega kmeta in delavca in zavirati prehod v socializem, ki izkoriščanje odpravlja. Prav sedaj se trudijo, da bi se zopet vtihovali v kraljeve davčne komisije. Že sedaj se pripravljajo na množične sestanke, kjer bodo zopet skušali zavirati za svoj žep pravilnost odmere dohodnine kmečkem gospodarstvu za leto 1948. Letošnji novi dohodninski predpis znižuje davek malim in srednjim kmetom, zvišuje pa ga za vsakim bogatašem in špekulantom. Špekulantom to seveda ne gre v račun. Iz prejšnjih dohodnin so bili vajeni, da je plačal njihov dohodninski delež delovni kmet.

V ljudski državi mora biti dohodnina orožje proti razrednemu sovražniku na vasi in proti njegovi kapitalistični miselnosti. Dohodnina ne sme biti zgolj do-

hodek. Odmerna dohodnina mora biti izvršena tako, da štiti delovnega človeka in preprečuje špekulacijo in izkoriščanje.

Pravica in dolžnost batarjev, malih kmetov in delavcev je, da zasedejo svoja mesta v davčnih odmeritvenih komisijah. Tu je mesto, s katerega naj prično svoj dohodninski boj. Na množičnih sestankih naj razkrijuje delovni kmet vsake bogataše ter njih ogromne, s špekulacijo pridobljene dohodke. Kot se bori delavec v tovarni proti saboterjem in drugim protiljudskim elementom, prav tako se mora kmet z odmero dohodnine boriti proti vsakemu bogatašu. Zaman je pričevati vsakega izkoriščevalca, naj plača zaostanke in tekočo dohodnino. Ni dostojno od našega delovnega kmeta, da moleduje in prosi svojega nasprotnika, temveč ga bo delovni kmet s svojim edelovanjem v davčnih komisijah in na sestankih k temu prisilil. Če plačujejo mali kmetje že na račun dohodnine za leto 1948, brez dvoma ne bodo dopustili, da imajo vsaki mogotci še milijonske zaostanke. Brezobzirno morajo delovni kmetje in delavci pomesti s temi elementi, ki se vrivajo v naše davčne odmerne komisije.

Niti enega vsakega bogataša ne sme biti, ki ne bi bil razkrikan v svojih velikih dohodkih. To pomeni istočasno tudi vsi pomoči delavcu pri njegovi izgradnji socialistične industrije. Pomeni tudi onemogočanje kapitalizma na vasi. Ljudska oblast bo ta boj podprla.

Skupen nastop delavca in delovnega kmeta pa bodisi v davčnih odmeritvenih komisijah, na množičnih sestankih, ljudskih odborih ali kjer koli že, proti vsakim bogatašem in vsem drugim protiljudskim tipom pa je zagotovilo, da se bo delovni kmet otresel še morebitnih drobnih odvisnosti od bogataškega kmeta. Nič več odvisnosti pri semenih, gnojilu, pri oranju, voznjah; to organizira danes delovni kmet v zadrugi s pomočjo socialistične industrije, daje mu to njegov zaveznik delavec.

Trdna zveza delavca in kmeta ustvarjena v naši Narodnoosvobodilni vojni se tako iz dneva v dan pogloblja. Skupna fronta delavca, delovnega kmeta ter delovnega inteligenta proti vsem izkoriščevalskim elementom v mestih in na vasi krepi boj za izgraditev socializma.

Naš delavec in delovni kmet morata razumeti to politično vlogo dohodnine. Potem ne bo nobene ovire, da ne bi očitno porili pravilne odmere, ki morajo ustrezati načinu doseženega dohodka. Tako bodo razkrižani še vsi oni kapitalistični elementi na vasi, ki se še danes marsikje skrivajo v zadrugah, ljudskih odborih, davčnih odmeritvenih komisijah ali pa kakor koli že preprečujejo izvajanje ukrepov naše ljudske oblasti.

In za to nam predvsem gre.

Kako preskrbeti kurivo za zimo

Eden najvažnejših problemov v zvezi s preskrbo delovnih množic, ki se danes postavlja pred naše sindikalne organizacije, je vsekakor preskrba s kurivom. Pojačani izvoz premoga in lesa, ki gre predvsem na račun uklenjenega izvoza življenjskih potrebščin, zlasti belih žit in maslo, s čimer se bo občutno zvišala življenjska raven naših delovnih ljudi, in vse večje zahteve naše gospodarske izgradnje po lesu in premogu, so vzrok, da postaja ta material ob današnjem pomanjkanju delovne sile, vse bolj in bolj kritičen.

Da bi zagotovili preskrbo delovnih ljudi s kurivom, je dala naša ljudska oblast vsem množičnim organizacijam na razpolago obširna sečišča, tako da je dana najvišja možnost samoiniciativne nabave drv. GO ESS je dal direktivo vsem OSS in KSS, da organizirajo v podružnicah brigade za sečenje drv, katerim so priznane, kar se tiče plač in preskrbe iste ugodnosti kakor gozdnim delavcem. Gozdne direkcije in uprave pa imajo navodila s strani svojih nadrejenih forumov, da grede tem brigadam tako v pogledu orodja kot stanovanj in gozdnih hišah vsestransko na roko.

Vidimo torej, da je ljudska oblast podvela vse, da nam v zimskih mesecih ne bo treba prežebati. Vprašamo pa se, ali smo se mi v dovoljni meri odzvali pozivu ljudske oblasti, da z množično organizacijo sečnje drv pomagamo reševati problem preskrbe delovnega ljudstva s kurivom? Zlasti velja to za sindikalne organizacije.

V Mariboru se je že pred enim mesecem formiral štab pri OSS, čigar naloga je, mobilizirati čim več delovnih brigad, ki bi šle na sečnjo drv za svoje podružnice. Nujnost samoiniciativne nabave drv se je pojasnjevala na sestankih sindikalne aktivna in v samih podružnicah. Vendar pa uspeh zaradi nerazumevanja in oportunitizma nekaterih sindikalnih podružnic in uprav podjetja, zlasti v večjih kolektivih, še z daleka ne zadostuje. Do sedaj je prijavilo svoje brigade za sečnjo drv vsega 23 podružnic, od tega jih je napravilo pogodbo za sečnjo lesa z Gozdnim upravo 12 s skupno 254 članov brigad. Med prijavljenimi kolektivi pogrešamo zlasti največje in za naše gospodarstvo najvažnejše, kot n. pr. Tovarno avtomobilov, »Splošno«, vse večje tekstilne tovarne in vsa večja gradbeno podjetja. Vsi ti kolektivi se izgovarjajo, da je zaradi pomanjkanja delovne sile ogrožen letni plan. Če pa pogledamo, kako je z delovno disciplino v teh podjetjih, ugotovimo zelo visok odstotek izostankov od dela. V takih podružnicah se morajo zavedati, da bo odstotek izostankov od dela še mnogo večji, da bo plan še bolj ogrožen. Če bo pozimi primanjkovalo kuriva. Samo da ne vemo, kako bodo to pred našimi delovnimi ljudmi zagovarjali.

Iz zgodovine Rdečega križa v svetu in doma

Zamisel o mednarodni organizaciji Rdečega križa se je porodila na bojišču pri Solferinu v avstrijsko-italijansko-francoski vojni in že leta 1863 je Švicar Henri Dunant sklical konferenco petih uglednih državnikov v Ženevo. Ta konferenca pomenja temeljni kamen v zgodovini RK. Eno leto pozneje leta 1864, so diplomatski predstavniki 25 držav podpisali v Ženevi posebno konvencijo, v kateri določajo in priznavajo nevtralnost za ambulan-te in bolnišnice, za bolničarsko in zdravniško osebje RK, kakor tudi za prostovoljno osebje v zdravstvenih ustanovah. Nadalje konvencija določa, da vse osebe in ustanove, ki so postavljene pod nevtralnost, nosijo v znak spoznavanja rdeč križ na belem polju. Konvencija ima poseben dodatek, ki določa, da se bolniki in ranjenci v vojni oskrbujejo ne glede na narodnost, neozdravljivi pa se pošiljajo v domovino. Ta konvencija je v zgodovini znana pod imenom Ženevska konvencija.

Leta 1906 je bila ta konvencija dopolnjena z drugo Ženevsko konvencijo, eno leto pozneje pa s »Haško konvencijo«, ki vse določbe iz leta 1864 razširja tudi na pomorsko vojno, in na pomoč beguncem in družinam vojaških oseb. Ženevska konvencija je obvezna. Po statutu Lige in Mednarodnega komiteja RK sicer ni posebne mednarodnega sodišča, ki bi krivce pozvalo na odgovornost. Po drugi svetovni vojni je to dolžnost prevzelo mednarodno sodišče v Nürnbergu, ki je fašistične države obžalovalo kršitve Ženevske in Haške konvencije in kvalificiralo to kot vojni zločin.

Leta 1929 je v Ženevi zasedala diplomatska konferenca, ki je sprejela dve novi konvenciji RK in sicer: 1. Konvencijo za izboljšanje usode ranjencev in bolnikov v vojskah med

vojno in 2. Konvencijo o postopanju z vojnimi ujetniki.

Na ozemlju FLR Jugoslavije je bilo ustanovljeno prvo društvo RK v Srbiji leta 1876, v Hrvatski leta 1878, v Sloveniji 1879, v Vojvodini, Makedoniji in Bosni in Hercegovini pa med prvo svetovno vojno.

V Sloveniji je bilo leta 1879 ustanovljeno »Deželno pomožno društvo za Kranjsko v pomoč ranjencem in bolnikom«. Leta 1902 se je vključilo v Mednarodni RK, toda leta 1918 se je preimenovalo v Slovenski rdeči križ.

Leta 1924 je bil ustanovljen občni zbor Društva Rdečega križa kraljevine Jugoslavije, ki je delovalo do kapitulacije predaprilske Jugoslavije.

Med okupacijo so na posameznih okupiranih področjih delovali odbori RK, ki so se deloma vdinjali okupatorju in izvrševali njegova povelja, drugi so bili internirani, kakor je bilo to s Slovenskim Rdečim križem.

Po sklepu Nacionalnega komiteja v Drvaru, je bil leta 1944 ustanovljen Jugoslovanski Rdeči križ kot pomožni organ sanitete NOV in predstavnik jugoslovanskih narodov v Mednarodnem RK. RK Slovenije je imel ustanovni občni zbor junija 1944. Udeležili so se ga komandant glavnega štaba NOV in POJ generalmajor Franc Rozman — Stane, predsednik Predsedstva SNOJ-a in IOOF Josip Vidmar, predstavniki sovjetske in anglo-ameriške vojaške misije in delegati iz vseh predelov Slovenije.

RK je sodeloval v osvobodilni borbi, se v njej prekalil in po osvoboditvi postal množična ljudska organizacija Fronte, ki pomaga ljudski oblasti v zdravstvu, zdravstveni prosveti in socialnem skrbstvu.

V svetu je JRK predstavnik demokracij delovnih množic Jugoslavije, ki se bore za mir in bratstvo vseh narodov sveta.

Lk

TURIZEM

Kategorizacija gostišč

Pri pravilnem planiranju razvoja našega turizma je navedeno vprašanje primerna razporeditev naših gostišč za namene turizma. K temu naj pripomore kategorizacija gostišč v Sloveniji, ki je bila letos izvedena.

Odredba o kategorizaciji gostišč v Ljudski republiki Sloveniji, ki jo je izdalo ministertvo za trgovino in prekrbo Ljudske republike Slovenije dne 25. marca 1948, je razvrstila vsa državna, združna in zasebna gostišča kakor tudi gostišča množičnih organizacij glede na

čas obratovanja v celoletna in sezonska gostišča, glede na pogoje udobja, opreme, števila zaposlenega osebja in letnega prometa pa na štiri kategorije.

V letošnjem aprilu in maju so posebne komisije na podlagi te odredbe razvrstile posamezna gostišča v ustrezajoče kategorije. Sedemnajet komisij je skoraj istočasno pregledalo okoli 5000 gostišč v Sloveniji in zaznamovalo za vsak obrat odgovore na 55 vprašanj. Vse to dokaj obsežno gradivo je bilo nato predelano na sejah osrednje komisije. Po predlogu komisije je Uprava za turizem in gostinstvo izdala odločbe o razvrstitvi posameznih gostišč in o pogojni razvrstitvi z rokom, ki je bil nekaterim gostiščem dovoljen za izpolnitev obrata dotičnih gostišč, ki niso ustrezala vsaj pogojem najnižje kategorije. Kategorizacija gostišč je bila tako v glavnem izvršena razen nekaterih naknadnih prijav.

Nova kategorizacija gostišč v Sloveniji je bila potrebna, ker je bilo nujno omogočiti primerno raven gostišč in njihovega poslovanja, da bi bila na ta način možna pravilna uporaba sedanjih gospodarskih predpisov, pravilno izvajanje plana našega turizma in ureditev enotnih cen. Zajeti je bilo treba tudi zaradi potreb našega turizma vse zasebne turistične sode poleg drugih gostišč. Prav tako tudi neakumulativna gostišča, kakor so domovi in kolonije oddiha, delavsko-uslužbenke restavracije in menze. Prav tem neakumulativnim gostiščem je bilo treba določiti njihovo mesto v planu, določiti raven storitev, omogočiti jim čim boljše organizacijo in poslovno tehniko. Kajti storitve neakumulativnih gostišč ne smejo biti slabše, ampak morajo biti boljše od storitev tistega gostinstva, ki temelji na trgovskih načelih.

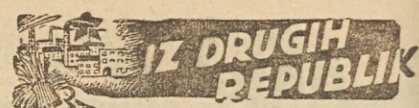
Posebno pa je bila kategorizacija važna, da se omogoči pravilnejše razmerje med tistimi obrati, ki so namenjeni za prenočevanje, in ostalimi gostišči. Razvoj našega turizma nujno zahteva, da se dvigne število obratov za prenočevanje, ker le večje število razpoložljivih postelj oziroma ležišč bo omogočilo pravilno razmestitev naših dopustnikov, katerih število od leta do leta narašča.

Ljudska republika Slovenije je prva republika, ki je novo kategorizacijo gostišč izvršila v zelo kratkem času. Rezultat kategorizacije bo zato v marsičem olajšal plansko razporeditev in omogočil pravilnejšo in boljše razvrstitev gostišč v okviru gostinske mreže, ki se bo morala še zelo izpolniti, da bo ustrezala svojim namenom.

Šah v sindikalnih organizacijah

Pred kratkim je bila na novo ustanovljena šahovska zveza Slovenije. Nova šahovska organizacija se je formirala na podlagi sklepov II. kongresa FISAJ-a, ki pravi, da se šah loči od fizikulture, ter da direktno pripada pod okrilje Komiteta za fizikulturo posamezne republike. S to novo organizacijo se šah pri nas postavlja na nove temelje, na novo razvojno pot, kot k množičnosti in kakovostnemu dvigu šahovskih sekcij, kakor tudi posameznikov.

Šahovska organizacija je in bo v bodoče v še večji meri skrbela za razvoj šaha v sindikalnih organizacijah. Sindikalne organizacije so v šahu do danes dosegle že lepe uspehe. Posebno se v tem odraža SFD »Kladivar« Celje, nadalje Krani, Maribor in Ljubljana, ki so priredili že večje število sindikalnih mostvenih turnirjev ter tečajev za za-

Največje kmetijsko podjetje. — Pančevački Rit pri Beogradu bo veliko državno posestvo s 30.000 ha površine. Zda grada tamkaj naselje za obdelovalce zemlje in gospodarska poslopja, hleve, sušilnice, skladišča za žito, postajo za perutnino. Vse ozemlje posestva je spremeno porabiti v veliko gradilišče, za katerega so porabili že 800 milijonov dinarjev. To državno posestvo bo eno glavnih oskrbovalnih baz za prebivalstvo Beograda.

Koliko je udarnikov na Hrvaškem? — V prvem polletju letošnjega leta je prešlo od celotnega delavstva na Hrvaškem naziv udarnika 1,7%. V gradbeni stroki je 0,70% udarnikov, med rudarji 1,19%, od delavcev v lesni industriji 1,29%, od delavcev v lesni industriji 1,29%, med usnarji 6,80%.

Pogozdovanje Dalmacije. — To jesen bodo pogozdili v Dalmaciji 705 ha površine. V ta namen goje v gozdnih drevesnicah 12 milijonov sadik raznega gozdnega drevja.

Makedonija. — Tekmovanje na čast I. kongresa ESJ je v Makedoniji v polnem razmahu. Poziv na to tekmovalje, ki ga je napovedal KSS Skoplje, so sprejeli štirje največji KSS Makedonije in sicer v Bitolju, Kumanovu, Titovem Velusu in Tetovu. Delavci tekstilne tovarne »Kuzmin Josifovski Ritu« so med najboljšimi. V desetih dneh so že dosegli 48% mesečnega plana in znižali proizvodne stroške za 1,60%.

Vojvodina tekmuje. — Delovni kolektivi vseh vojvodinskih podjetij so dosegli že lepe uspehe v tekmovalju na čast I. kongresa ESJ. Delovni kolektiv podjetja »Polisje« v Adi je popravil veliko peč za topljenje železa, s katero so prihranili podjetju 50% uporabe koksa.

Do 24. oktobra bodo izpolnili letni plan. — Delovni kolektiv železarne v Sisku se je obvezal, da bo na čast I. kongresa ESJ izpolnil letni plan tovarne do 24. oktobra in da bo do tega časa letni plan livarne prekažen za 21%. Letni plan vsega podjetja pa bodo izpolnili do 10. decembra. Za razširitev podjetja bodo delavci železarne žrtvovali 12.000 ur prostovoljnega dela.

Špekulanti

v jeseniško-javorniški železarni

Kolektiv železarne Jesenice—Javornik je dosegel I. mesto v tekmovalju teške industrije. Zato je dobil tudi prehodno zastavo in 1 milijon dinarjev kot nagrado. To je dokaz, da si delavstvo zelo prizadeva za izvršitev in presego plana. Prav v tekmovalju za I. kongres ESJ presega svoje obveze, ki si jih je zadalo, vendar pa so v kolektivu še posamezni ljudje, ki nimajo interesa za tekmovalje in za skupnost, pač pa gledajo, kako bi se koristili skupnost za osebne koristi in špekulacije.

Oglejmo si sramoten primer tovarnišev Gačnina Ludvika in Gačnina Martina.

Ta dva se zelo pogosto vozita na Dolenjsko; tako se je Gačnin Ludvik, zaposlen na Javorniku, na dnini mojstra Klemenčiča odpeljal 9. septembra na Dolenjsko in se vrnil v noči 11. na 12. september.

Vemo, da mu je mojster Klemenčič pisal dnino kot da dela 9. in 10. septembra, 11. septembra pa, da je bolan. Čeprav je bil Gačnin na Dolenjskem popolnoma zdrav. Dne 8. septembra je oddal na postajo Javornik železen štedilnik za na Dolenjsko in dan nato, ko je sam odpotoval, je nesel s seboj precej železnih izdelkov, ker je na Dolenjskem s tem materialom prekupeval. Samo naenkrat je prinesel tovarniš Gačnin Ludvik z Dolenjske 70 kg moke, ki jo potem prodaja po visokih cenah, in 2 pletenki vina, sveda le za trgovske veze. Pri njem na stanovanju pa se pogosto pojavlja tudi njegov mojster Klemenčič, saj je imel tudi koristi od tega, ker mu je pisal dnine in da je bolan, ko je bil Gačnin odsoten.

Ne moremo si misliti, kako morejo takšnega tovariša ostali delavci še trpeti v svoji sredi, in da ni kontrole nad takimi mojstri kot je Klemenčič! Gačnin Martin je stopil v bolnišnično stanje 30. septembra in še istega dne odpotoval na Dolenjsko. Pogledjmo, kako izkorišča socialno zavarovanje v denarju in zdravilih. Na delovnem mestu ni discipliniran, večkrat izostaja od dela in popiva s svojimi znanci, saj prinese z Dolenjske dovolj žganja!

Dolžnost obratovodstva je, da take primere obsodi in da ostro kaznuje ljudi s takšnim odnosom do dela in skupnosti kot ga ima mojster Klemenčič. Prav tako mora poklicati na odgovornost Gačnina Ludvika in Martina. Četnike. Še za večjo razgibanost bodo morali poskrbeti sindikalni sveti, ki morajo dati pobudo in iniciativo za ustanovitve novih in novih šahovskih sekcij v delovnih kolektivih. Pritegniti je treba slehernega delavca, da svoj prosti čas preživi v rdečih kolikih, kjer ima na razpolago šaha ter šahovsko literaturo, da si s tem izpolnjuje svoje znanje o šahu.

Šahovska zveza Slovenije si je na svojem običnem zboru zadala vrsto nalog, da bo v bodočem letu še agilnejše delala za razširjanje šahovske igre posebno v industrijskih centrih. Začela bo izdajati svoj list, ki bo mnogo pripomoček našim šahistom v strokovnem pogledu. Na sekcijah bodo predavanja mojstrov in mojstrskih kandidatov. V Celju in Mariboru pa bodo odprli šahovska domova.